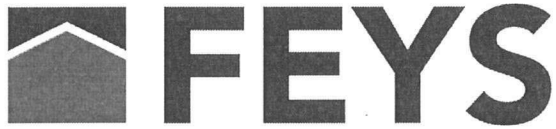

BB/06079_21bugoindre - 22/0007

24 MEI 2022

LANDMETEN > VEILIGHEID > ENERGIE

PROFESSOR DEWULFSTRAAT 188
8970 POPERINGE

T 057/33 27 18
F 057/33 27 19

HR IEPER 36.401
BTW BE 0457 199 602

INFO@FEYSBVBA.BE
WWW.FEYSBVBA.BE

OVAM
Van Goidsenhoven Bert
Stationstraat 110
2800 MECHELEN

IVS-I9145

Datum: 18/5/22

Betreft: veiligheidscoördinatie 220528074 - bodemsaneringswerken - OVAM - Staatsbaan 183 - 9870 - ZULTE

Geachte,

In bijlage stuur ik u het veiligheids- en gezondheidsplan en het coördinatiedagboek van deze werf. Deze documenten dienen aanwezig te zijn op de werf (in de keet, materiaalhoek, ter beschikking gestelde ruimte, ...).

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Bart Feys".

Ing. Bart Feys

LANDMETEN & EXPERTISES
PLAATSBSCHRIJVINGEN

VEILIGHEIDSCOÖRDINATIE

EPB-VERSLAGGEVING

EPC
KEURING RIOLERING
BLOWERDOORTEST
ELEKTRISCHE KEURING

LANDMETEN & EXPERTISES
PLAATSBSCHRIJVINGEN

VEILIGHEIDSCOÖRDINATIE

EPB-VERSLAGGEVING

EPC
KEURING RIOLERING
BLOWERDOORTEST
ELEKTRISCHE KEURING

Opdrachtgever: OVAM Stationstraat 110 2800 MECHELEN	Bouwplaats: Staatsbaan 183 9870 ZULTE
Project: bodemsaneringswerken	
<h1>Coördinatie dagboek</h1> <p>Conform het K.B. 25/01/2001 de Wet op het Welzijn 04/08/1996 en de Europese Richtlijn 92/57 EEG</p>	
 <p>LANDMETEN > VEILIGHEID > ENERGIE</p> <p>PROFESSOR DEWULFSTRAAT 188 T 057/33 27 18 8970 POPERINGE F 057/33 27 19</p> <p>HR IEPER 36.401 INFO@FEYSBVBA.BE BTW BE 0457 199 602 WWW.FEYSBVBA.BE</p>	
Projectnummer: 220528074	Datum: 18 mei 2022

1 ALGEMENE INLICHTINGEN

1.1 *BESCHRIJVING VAN HET TE REALISEREN BOUWWERK*

1.1.1 Korte beschrijving van het project

bodemsaneringswerken

1.1.2 Adres bouwplaats

Staatsbaan 183
9870 ZULTE

1.1.3 Startdatum

16/08/22

1.1.4 Duur van de werken

1.1.5 Aantal ondernemingen en zelfstandigen

1.1.6 Aantal werknemers

1.2 *LIJST MET NAMEN EN ADRESSEN VAN DE TUSSENKOMENDE PARTIJEN*

1.2.1 Opdrachtgever

bouwheer
OVAM
Van Goidsenhoven Bert
Stationstraat 110
2800 MECHELEN
Tel.: 015/28 45 50
Fax: 015/20 32 75
E-mail: bert.van.goidsenhoven@ovam.be

OVAM
De Muer Kathleen
Stationstraat 110
2800 MECHELEN
Tel.: 015/28 44 64
GSM: 0474/78 88 55
Fax: 015/20 32 75
E-mail: kathleen.de.muer@ovam.be

1.2.2 Bouwdirectie belast met het ontwerp

bodemsaneringsdeskundige
Envirosoil nv
Reyns Didier
Siemenslaan 13
8020 Oostkamp
Tel.: 050/83 37 40
GSM: 0477/80 54 51
Fax: 050/83 37 43
E-mail: didier.reyns@envirosoil.be

Envirosoil nv
Allegaert Benoit

Siemenslaan 13
8020 Oostkamp
Tel.: 050/83 37 40
GSM: 0473/91 49 97
Fax: 050/83 37 43
E-mail: benoit.allegaert@envirosoil.be

1.2.3 Veiligheidscoördinator ontwerp

Feys BV
Professor Dewulfstraat 188
8970 Poperinge
Tel. 057/33 27 18
info@feysbv.be

1.2.4 Veiligheidscoördinator verwezenlijking

Feys BV
Professor Dewulfstraat 188
8970 Poperinge
Tel. 057/33 27 18
info@feysbv.be

1.2.5 Aannemers

1.3 NOODOPROEPNUMMERS

	<p style="text-align: center;">Tel. 112</p> <p style="text-align: center;">Medische spoeddienst</p> <p style="text-align: center;"><u>Bouwplaats:</u> Staatsbaan 183 ZULTE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vermeld referentiepunt en straatnaam • Vermeld de aard van verwonding • Vermeld of het slachtoffer ademt • Vermeld of het slachtoffer hartslag heeft • Vermeld de naam van Uw firma en Uw eigen naam • Bij levensgevaar meteen via de 112 bijstand vragen van de MUG (medische urgentie groep) !!!
	<p style="text-align: center;">Ziekenhuis met urgentiedienst 24/24u</p>	<p>Maximaal beroep doen op de dienst 100 voor vervoer van een gekwetste, gezien risico van shock tijdens vervoer!!</p>
	<p style="text-align: center;">Huisartsen Cfr dienst 112 of urgentiedienst 24/24u</p>	<p style="text-align: center;">Oogarts Cfr urgentiedienst 24/24u</p>
	<p style="text-align: center;">Antigifcentrum</p> <p style="text-align: center;">070/245.245</p> <p style="text-align: center;">militair Hospitaal Neder-over-Heembeek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wacht niet op ziekteverschijnselen vooraleer te bellen • Geen melk toedienen, melk is geen tegengif • Niet laten braken! Meestal is braken niet aangewezen, bel eerst • Spoel overvloedig met water na spatten van een schadelijke stof in de ogen of op de huid • Verlucht de ruimte goed als er irriterend of giftig gas vrijgekomen is.
	<p style="text-align: center;">Brandweer</p> <p style="text-align: center;">Tel. 112</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vermeld de plaats van de brand en punt en straatnaam waar de brandweer wordt opgewacht • Vermeld de aard van de brand (gas, vloeistof, vaste stoffen,...) • Vermeld de omvang, de beschikbaarheid van bluswater, de aanwezigheid van gewonden, de aanwezigheid van EHBO
	<p style="text-align: center;">Politiediensten</p> <p style="text-align: center;">Tel. 101 (alg. nummer)</p>	<p style="text-align: center;">Munitie gevonden?</p> <p style="text-align: center;">Tel. 101 (alg. nummer Politie)</p>
	<p style="text-align: center;">Slachtofferhulp</p> <p style="text-align: center;">Tel. 078/15 03 00</p>	

2 ORGANISATIE VAN DE HULPVERLENING

2.1 HULPVERLENING

2.1.1 E.H.B.O.

E.H.B.O. is toedienen van de eerste hulp en zorg aan het slachtoffer om de gevolgen van het letsel te beperken. Het eerste hulp materiaal moet steeds bereikbaar zijn gedurende de werkuren, dus ook bij eventueel nachtwerk en bij ongelijke uurroosters. Elke onderaannemer dient in orde te zijn met de regelgeving ter zake, hoewel hij desbetreffend eventueel kan afspreken met de hoofdaannemer voor het gemeenschappelijk gebruik van de reeds aanwezige voorzieningen.

2.1.2 Hulpverleners

2.1.2.1 EXTERNE HULP

Wanneer dringend medische hulp nodig is (ernstig ongeval, ziekte) dienen de gespecialiseerde hulpdiensten (ziekenwagen, MUG) zo snel mogelijk met de beschikbare middelen (GSM 112, vast toestel 100) opgeroepen te worden. Ondertussen dient bij voorkeur met medewerking van een gebrevetteerde hulpverlener, gepaste bijstand verleend te worden aan het slachtoffer.

Lichte gewonden kunnen eventueel vervoerd worden naar een algemeen ziekenhuis met urgentiedienst.

Oogkwaatsuren door vreemde voorwerpen (o.a. stof, metaalstukjes, enz.) kunnen steeds behandeld worden door een oogarts in de spoedgevallen dienst (24u/24u) van de Algemene Ziekenhuizen.

Indien op één van de hulp- of nooddiensten beroep wordt gedaan dient steeds de werf duidelijk geïdentificeerd te worden met beschrijving van de ligging, evenals de aard van het ongeval.

De telefoonnummers, adressen en het juiste adres van de werf, zullen duidelijk zichtbaar en leesbaar opgehangen worden in de onmiddellijke omgeving van de telefoonpost. Het document noodoproepnummers (zie 1.2.1) kan gebruikt worden voor het afficheren van de noodoproepnummers. De aannemer zorgt ervoor dat dit document bij elke telefoonpost wordt uitgehangen.

2.1.2.2 INTERNE HULP

De verschillende aannemers zullen de namen opgeven van hun gebrevetteerde hulpverleners. De namen van de eerstehulpverleners aanwezig op de werf, zullen aan iedereen kenbaar gemaakt worden en uitgehangen worden bij de noodnummers. De aannemer ruwbouw zorgt hiervoor.

Het ligt voor de hand dat de interne hulpdienst steeds de eerste hulp zal moeten verlenen wanneer een ongeval zich voordoet. De te volgen procedure en de te verrichten handelingen worden hierna uiteengezet.

2.2 MAATREGELEN IN GEVAL VAN EEN ARBEIDSONGEVAL

2.2.1 Instructies bij een ernstig ongeval

Vóór elk ander ingrijpen:

- het eventueel nog bestaande gevaar uitschakelen
  - voorwerpen die dreigen te vallen wegnemen
  - elektrische stroom afsluiten
  - enz.

Alarm aan interne hulpdiensten, werfleiding en bestuur

Hulp verlenen aan het slachtoffer

Oproepen van de externe hulpdiensten

Inhoud van de boodschap:

- Naam van de oproeper
- Identificatie van de werf
- Aantal gekwetsten en aard van de verwondingen
- Indien nodig: medisch urgentie team (MUG) bijvragen.

De hulpdiensten dienen bij de werfingang opgevangen te worden door een persoon die de nodige inlichtingen verschaft en de hulpdiensten begeleidt naar de plaats van het ongeval.

Verwittigen

- De familie van de gekwetste bij opname in het hospitaal of bij overlijden
- De preventieadviseur van de hoofdaannemer
- De werkgever van de gekwetste
- De coördinator verwezenlijking
- Het bestuur of zijn afgevaardigde ter plaatse
- Arbeidsinspectie

- Dienst Elektrische Energie van het Ministerie van Economische zaken na elk ongeval met elektriciteit waarbij gekwetsten vielen

Ongevalsonderzoek

Onderzoek uitgevoerd door de preventieadviseur van de betreffende onderneming naar de omstandigheden van het ongeval. Hiervan wordt een geschreven rapport opgesteld waarvan een kopie bezorgd wordt aan de coördinator verwezenlijking.

Maatregelen

Te nemen om herhaling van elk gelijkaardig ongeval te voorkomen.

Documenten

- Ongevalsangifte
- Ongevalsinstructieblad na samenspraak tussen werfleiding, preventieadviseur en coördinator verwezenlijking
- Kopieën klasseren in coördinatiedagboek op de werf.

Bij werkhervatting

- Steeds de coördinator verwezenlijking op de hoogte brengen
- Eventueel medisch onderzoek door de arbeidsgeneesheer

3 COÖRDINATIEVERSLAGEN

4 BESLISSINGEN, VASTSTELLINGEN EN GEBEURTENISSEN

Datum	Auteur	Beslissing/vaststelling/gebeurtenis	Gevolg	Afgesloten	Datum afhandeling
		Cfr luik coördinatieverslagen		J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	
				J / N	

Datum	Auteur	Beslissing/vaststelling/gebeurtenis	Gevolg	Afgesloten	Datum afhandeling
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	

Datum	Auteur	Beslissing/vaststelling/gebeurtenis	Gevolg	Afgesloten	Datum afhandeling
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	
				J/N	

5 TEKORTKOMINGEN VAN DE TUSSENKOMENDE PARTIJEN

Datum	Auteur	Tekortkoming	Inbreuk tegen regel	Gevolg	Afgesloten	Datum afhandeling
		Cfr luik coördinatieverslagen			J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	

Datum	Auteur	Tekortkoming	Inbreuk tegen regel	Gevolg	Afgesloten	Datum afhandeling
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	

Datum	Auteur	Tekortkoming	Inbreuk tegen regel	Gevolg	Afgesloten	Datum afhandeling
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	

Datum	Auteur	Tekortkoming	Inbreuk tegen regel	Gevolg	Afgesloten	Datum afhandeling
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	

Datum	Auteur	Tekortkoming	Inbreuk tegen regel	Gevolg	Afgesloten	Datum afhandeling
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	
					J/N	

6 VERSLAGEN VAN DE VERGADERINGEN

Datum	Uur	Locatie	Omschrijving	Deelnemers	Opmerkingen	Referentie verslag
			Cfr luik coördinatieverslagen			

Datum	Uur	Locatie	Omschrijving	Deelnemers	Opmerkingen	Referentie verslag

7 ONGEVALLLEN EN INCIDENTEN

Datum	Aard	Slachtoffers	Omschrijving ongeval	Opmerkingen	Referentie dossier
	Ongeval / incident	Cfr luik coördinatieverslagen			
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				

Datum	Aard	Slachtoffers	Omschrijving ongeval	Opmerkingen	Referentie dossier
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				
	Ongeval / incident				

Opdrachtgever: OVAM Stationstraat 110 2800 MECHELEN	Bouwplaats: Staatsbaan 183 9870 ZULTE
Project: bodemsaneringswerken	
<h1>Specifiek Veiligheids- en gezondheidsplan</h1> <p>Conform het K.B. 25/01/2001 de Wet op het Welzijn 04/08/1996 en de Europese Richtlijn 92/57 EEG</p>	
 <p>LANDMETEN > VEILIGHEID > ENERGIE</p> <p>PROFESSOR DEWULFSTRAAT 188 T 057/33 27 18 8970 POPERINGE F 057/33 27 19</p> <p>HR IEPER 36.401 INFO@FEYSBVBA.BE BTW BE 0457 199 602 WWW.FEYSBVBA.BE</p>	
Projectnummer: 220528074	Datum: 18 mei 2022

1 INLEIDING

Dit document is te aanzien als het veiligheids- en gezondheidsplan (VGP) dat beantwoordt aan het KB van 25 januari 2001 "Tijdelijke of Mobiele bouwplaatsen", meer bepaald de coördinatie bij het ontwerp en de verwezenlijking.

Opmerking:

De taal van het dossier en van de omgang op de werf is Nederlands. Aannemers die anderstalige werknemers tewerkstellen, moeten zelf instaan voor het vertalen van de van kracht zijnde veiligheids- en gezondheidsbepalingen naar en voor het informeren, opleiden en instrueren van die werknemers in hun moedertaal.

2 ALGEMENE INLICHTINGEN

2.1 *BESCHRIJVING VAN HET TE REALISEREN BOUWWERK*

2.1.1 Korte beschrijving van het project

bodemsaneringswerken

2.1.2 Adres bouwplaats

Staatsbaan 183
9870 ZULTE

2.1.3 Aard van de werken, van het ontwerp tot de verwezenlijking

De werken bestaan uit:

- het opstellen van planning-, werk- en detailtekeningen,
- het vrijmaken van het terrein,
- bemaling,
- ontgraving,
- aanvulling en herstelling,
- eventueel grondwatersanering

2.1.4 Startdatum

16/08/22

2.1.5 Duur van de werken

2.1.6 Aantal ondernemingen en zelfstandigen

2.1.7 Aantal werknemers

2.2 *LIJST MET NAMEN EN ADRESSEN VAN DE TUSSENKOMENDE PARTIJEN*

2.2.1 Opdrachtgever

bouwheer
OVAM
Van Goidsenhoven Bert
Stationstraat 110
2800 MECHELEN
Tel.: 015/28 45 50
Fax: 015/20 32 75
E-mail: bert.van.goidsenhoven@ovam.be

OVAM
De Muer Kathleen
Stationstraat 110
2800 MECHELEN
Tel.: 015/28 44 64
GSM: 0474/78 88 55
Fax: 015/20 32 75
E-mail: kathleen.de.muer@ovam.be

2.2.2 Bouwdirectie belast met het ontwerp

bodemsaneringsdeskundige
Envirosoil nv
Reyns Didier
Siemenslaan 13

8020 Oostkamp
Tel.: 050/83 37 40
GSM: 0477/80 54 51
Fax: 050/83 37 43
E-mail: didier.reyns@envirosoil.be

Envirosoil nv
Allegaert Benoit
Siemenslaan 13
8020 Oostkamp
Tel.: 050/83 37 40
GSM: 0473/91 49 97
Fax: 050/83 37 43
E-mail: benoit.allegaert@envirosoil.be

2.2.3 Veiligheidscoördinator ontwerp

Feys BV
Professor Dewulfstraat 188
8970 Poperinge
Tel. 057/33 27 18
info@feysbv.be

2.2.4 Veiligheidscoördinator verwezenlijking

Feys BV
Professor Dewulfstraat 188
8970 Poperinge
Tel. 057/33 27 18
info@feysbv.be

2.2.5 Aannemers

2.3 NOODOPROEPNUMMERS

	<p style="text-align: center;">Tel. 112</p> <p style="text-align: center;">Medische spoeddienst</p> <p style="text-align: center;"><u>Bouwplaats:</u> Staatsbaan 183 ZULTE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vermeld referentiepunt en straatnaam • Vermeld de aard van verwonding • Vermeld of het slachtoffer ademt • Vermeld of het slachtoffer hartslag heeft • Vermeld de naam van Uw firma en Uw eigen naam • Bij levensgevaar meteen <u>via de 112</u> bijstand vragen van de MUG (medische urgentie groep) !!!
	<p style="text-align: center;">Ziekenhuis met urgentiedienst 24/24u</p>	<p>Maximaal beroep doen op de dienst 100 voor vervoer van een gekwetste, gezien risico van shock tijdens vervoer!!</p>
	<p style="text-align: center;">Huisartsen</p> <p style="text-align: center;">Cfr dienst 112 of urgentiedienst 24/24u</p>	<p style="text-align: center;">Oogarts</p> <p style="text-align: center;">Cfr urgentiedienst 24/24u</p>
	<p style="text-align: center;"><u>Antigifcentrum</u></p> <p style="text-align: center;">070/245.245</p> <p style="text-align: center;">militair Hospitaal Neder-over-Heembeek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wacht niet op ziekteverschijnselen vooraleer te bellen • Geen melk toedienen, melk is geen tegengif • Niet laten braken! Meestal is braken niet aangewezen, bel eerst • Spoel overvloedig met water na spatten van een schadelijke stof in de ogen of op de huid • Verlucht de ruimte goed als er irriterend of giftig gas vrijgekomen is.
	<p style="text-align: center;"><u>Brandweer</u></p> <p style="text-align: center;">Tel. 112</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vermeld de plaats van de brand en punt en straatnaam waar de brandweer wordt opgewacht • Vermeld de aard van de brand (gas, vloeistof, vaste stoffen,...) • Vermeld de omvang, de beschikbaarheid van bluswater, de aanwezigheid van gewonden, de aanwezigheid van EHBO
	<p style="text-align: center;"><u>Politiediensten</u></p> <p style="text-align: center;">Tel. 101 (alg. nummer)</p>	<p style="text-align: center;"><u>Munitie gevonden?</u></p> <p style="text-align: center;">Tel. 101 (alg. nummer Politie)</p>
	<p style="text-align: center;"><u>Slachtofferhulp</u></p> <p style="text-align: center;">Tel. 078/15 03 00</p>	

2.3.1 MAATREGELEN TEGEN VERSPREIDING VAN HET CORONAVIRUS OP DE BOUWPLAATS

LANDMETEN > VEILIGHEID > ENERGIE

<https://www.feysbv.be/upl/bestanden/maatregelen%20Corona%20werven.pdf>

Maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus op bouwplaatsen – update 07/05/2020

1 Inleiding

Om de verspreiding van het coronavirus op bouwplaatsen tegen te gaan, is het belangrijk de preventiehiërarchie toe te passen zoals opgelegd in de wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. We verwijzen eveneens naar titel 1 'Algemene bepalingen' van boek VII 'Biologische agentia' van de codex over het welzijn op het werk. De preventiehiërarchie is opgesomd in art. VII.1-16 van de codex. Eerst moeten organisatorische maatregelen worden toegepast. De belangrijkste maatregel is: wie zich ziek voelt, moet thuisblijven.

"Social distancing" is een tweede belangrijke maatregel. Hou steeds minimaal 1,5 m afstand, ook tijdens de verplaatsingen. Een voldoende goede hygiëne op de werkvloer is de belangrijkste collectieve maatregel.

De in deze fiche vermelde maatregelen zijn zowel van toepassing op de Belgische als op de buitenlandse werknemers, en op alle bouwactoren (hoofdaannemers, onderaannemers, nevenaannemers, architecten, opdrachtgevers).

Het advies moet gevraagd worden van (afhankelijk van de situatie) de interne of externe preventiedienst. Bovendien moeten deze maatregelen eveneens overlegd worden met het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) of de syndicale afvaardiging, indien aanwezig.

Werkgevers van kleine ondernemingen zonder syndicale afvaardiging moeten ook een risicoanalyse uitvoeren per werkpost en deze ter beschikking stellen van hun werknemers en de toezichhoudende diensten voor gezondheid, veiligheid en welzijn.

2 Instructies, opleiding en communicatie

Communicatie en overdracht van informatie is essentieel en dit tussen alle actoren en in alle richtingen.

- Geef toegankelijke informatie, duidelijke instructies en gepaste opleiding over de maatregelen en ga na of deze informatie en instructies goed begrepen zijn en correct worden opgevolgd. Herhaal de instructies regelmatig, en wees daarbij aandachtig voor werknemers die extra opleiding en instructies nodig kunnen hebben, zoals anderstaligen, onervaren werknemers of uitzendkrachten.
- Zorg daarnaast voor de psychosociale ondersteuning van je werknemers en betrek daarbij indien nodig de preventieadviseur psychosociale aspecten of vertrouwenspersoon.
- Schenk ook bijzondere aandacht aan werknemers met een kwetsbare gezondheid, zoals werknemers met chronische aandoeningen (bv. long- en hartproblemen, diabetes) en werknemers die een kankerbehandeling ondergaan (hebben) omdat zij in het kader van corona een uitgesproken risicogroep vormen.

De werkgever heeft een vormingsplicht inzake risico's en nieuwe risico's. Die plicht is wettelijk gebaseerd op de titel 2 'Algemene principes betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex.

De vorming moet aangepast worden aan de evolutie van de risico's en, indien nodig, op gezette tijden herhaald worden (art. I.2-21 van de codex)

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Constructiv
Koningsstraat 132 bus 1 ■ 1000 BRUSSEL
t +32 2 209 65 65 ■ f +32 2 209 65 00
www.constructiv.be ■ info@constructiv.be

1/6

3 Preventiemaatregelen voor werkgevers

3.1 Verplaatsen naar de bouwplaats

3.1.1 Voor het vertrek

- De algemene regel is wie zich ziek voelt blijft thuis en verwittigt de werkgever volgens de geldende procedures.
- Was de handen voor het vertrek.

3.1.2 Vervoer

- Kom bij voorkeur individueel naar het werk met de fiets, step, auto, te voet. Vermijd het gebruik van deelfietsen, deelsteps, deelauto's.
- Wie niet alleen met de auto komt, respecteert een minimale afstand van 1,5m tussen elke persoon tijdens het vervoer. Het aantal personen dat kan vervoerd worden, varieert dus afhankelijk van het type voertuig.
- Is dit niet mogelijk, beperk dan het aantal personen in het voertuig en/of voorzie afscheidingen (in voldoende flexibel materiaal met aandacht voor zichtbaarheid en veiligheid (wegcode). Zorg dat ventilatie- en verluchtingsystemen in vervoersmiddelen goed functioneren en onderhouden zijn, en geef bijzondere aandacht aan de hygiëne binnen in de voertuigen die door verschillende personen worden gebruikt. Bovendien moet elke inzittende een mondk masker dragen en moet er ontsmettende handgel aanwezig zijn.
- Was de handen bij aankomst op het werk.
- Voor verdere uitwerking van de details verwijzen we naar de risicoanalyse.

3.2 Algemene collectieve maatregelen

- Wie zich ziek voelt, moet thuisblijven.
- Neem de personenliften uit dienst of zorg voor affichering dat er slechts 1 persoon per keer toegelaten is (reden: in een lift kan social distancing niet toegepast worden).
- Telewerken is de regel. Dit is mogelijk voor de bedienden van de bouwsector. Op de bouwplaats moet de social distancing in acht genomen worden (> 1,5m). Geef de voorkeur aan buitenactiviteiten.
- Bij werkzaamheden en tussenkomsten, waarbij niet gewaarborgd kan worden dat de 'social distancing' gedurende de volledige duur van de bouwactiviteit in acht genomen kan worden, moet erover gewaakt worden dat de niet-naleving van de 'social distancing'-maatregelen **beperkt wordt tot het strikte minimum**. In die gevallen moeten de werkgever en de werknemer bovendien overleg plegen over de preventiemaatregelen die genomen moeten worden, op basis van deze preventiefiche. De werkgevers moeten de geschikte beschermingsmiddelen ter beschikking stellen.
- Zorg dat iedereen zijn eigen gereedschap heeft.
- Hou vergaderingen en pauzes in de buitenlucht in plaats van in de werfkeet, en in kleinere groepen.
Enkele tips:
  - Gebruik de sociale voorzieningen (refter, kleedruimten,...) niet op hun volledige capaciteit zodat de werknemers voldoende ver van elkaar verwijderd blijven (>1,5m).
  - De werfvergaderingen met externen worden zo veel mogelijk digitaal georganiseerd. Toolboxmeetings gaan bij voorkeur door in de open lucht. Er wordt >1,5m afstand van elkaar gehouden en er worden geen fysieke items doorgegeven.
  - Annuleer niet-essentiële fysieke meetings en beperk andere vergaderingen in tijd & aantal deelnemers.
- Grote concentraties van personen in de werfkeet dienen vermeden te worden. Verminder daarom het gebruik van en het aantal personen in de werfkeet. Laat indien nodig een plaats tussen of organiseer

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Constructiv
Koningsstraat 132 bus 1 ■ 1000 BRUSSEL
t +32 2 209 65 65 ■ f +32 2 209 65 00
www.constructiv.be ■ info@constructiv.be

2/6

een rotatie in de aanwezigheid van werknemers in kleine groepjes. Ventileer ook voldoende door de ramen iets te openen.

- Geef informatie aan de werknemers over de preventie tegen de besmetting met COVID-19 (de manier van overdracht, de hygiënemaatregelen, ...).

3.3 Collectieve beschermingsmiddelen: tips voor hygiëne op de bouwplaats

- Zorg voor schone sanitaire voorzieningen die voldoende goed en voldoende vaak worden onderhouden.
- Zorg voor afdoende voorzieningen met stromend water, vloeibare zeep, papier om de handen te drogen en extra desinfecterende middelen voor de handen. Vul de vloeibare zeep en desinfecterende middelen regelmatig bij.
- Stel desinfecterende middelen op basis van alcohol ter beschikking als er geen reguliere faciliteiten beschikbaar zijn (voor mensen tijdens hun verplaatsing).
- Hang affiches op die oproepen om de handen te wassen, met instructies hoe dit correct te doen.
- Reinig objecten die vaak worden aangeraakt in de sociale voorzieningen, zoals deurknoppen, handgrepen, leuning en waterkokers, vaker met reguliere ontsmettingsmiddelen of water en zeep.
- Verhoog de frequentie van reiniging van toiletten en toiletcontainers.
- Zorg dat de handgrepen van gedeeld materieel worden gereinigd.
- Voorzie dozen met tissues en moedig het gebruik hiervan aan.
- Herinner het personeel eraan om geen kopjes, glazen, borden en bestek te delen. Zorg ervoor dat de vaat na gebruik met water en afwasmiddel wordt gewassen.
- Zorg dat de ventilatiesystemen in de werkplek goed werken.
- Ontsmet de werkplaats wanneer een werknemer de werkplek wegens ziekte verlaat.

3.4 Bijkomende beschermingsmiddelen (PBM's en andere)

3.4.1 Mondmaskers

- Een goede handhygiëne en het respect van de social distancing is efficiënter dan een masker.
- In situaties waar de 1,5 meter niet kan worden gerespecteerd en na uitputting van de organisatorische maatregelen en collectieve beschermingsmiddelen kan het dragen van mondmaskers zeker een bijkomende maatregel zijn, in samenhang met andere preventie maatregelen en met respect voor de preventie hiërarchie. Om effect te hebben moeten deze maskers correct gedragen en afgezet worden.
- Let wel op: **mondmaskers zijn geen persoonlijk beschermingsmiddel!** Een mondmasker is vooral nuttig voor besmette personen, zodat zij anderen niet gaan besmetten wanneer ze hoesten of niezen. Daarom heeft het dragen van een mondmasker om zichzelf te beschermen tegen het coronavirus relatief weinig zin.
- De wegwerpmaskers met een beschermingsgraad FFP2 of FFP3 zijn **wél persoonlijke beschermingsmiddelen**. Ze hebben zeer fijne filters die de virussen in de lucht tegenhouden. Deze maskers zijn in deze coronatijden echter schaars en voorbehouden voor werknemers in de zorgsector.
- Let op: ook voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden met blootstelling aan chemische of carcinogene agentia (kwartsstof, asbest, ...) blijven deze PBM's uiteraard ook verplicht in de bouwsector.
- Een dergelijk FFP2 of FFP3 masker raakt echter ook snel bevuild, bijvoorbeeld wanneer de drager met zijn handen onder het masker komt om te bellen of zijn gezicht aan te raken. Dat maakt het dragen van een masker inefficiënt. Het moet tegen het gelaat aangedrukt blijven.
- Een mondmasker is pas efficiënt als het lekdicht is en als het op de correcte manier wordt afgenomen.

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontstaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Constructiv
Koningsstraat 132 bus 1 ■ 1000 BRUSSEL
t +32 2 209 65 65 ■ f +32 2 209 65 00
www.constructiv.be ■ info@constructiv.be

3/6

3.4.2 PBM's

- Als persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen worden beschouwd: beschermende kledij zoals wegwerpoverall, aansluitende veiligheidsbril, handschoenen, ademhalingsbeschermingsmasker, ...
- Voor persoonlijke beschermingsmiddelen bestaan strikte normen met beschermingsgraden en ze vergen risicoanalyse, informatie aan en opleiding van de gebruiker (+ verwijzing naar Constructiv Dossier PBM).
- Afhankelijk van het type werkzaamheden (zie ook hieronder in punt 3.5 en 3.6) kan op basis van een risicoanalyse worden bepaald welke PBM's bijkomend nodig zijn.

3.4.3 Kit met PBM's voor de werken binnenshuis (zie ook 3.6)

Om een maximale bescherming te garanderen, stelt de werkgever een PBM-kit ter beschikking (zie ook van de werknemers die binnenshuis werken). Deze kit bestaat uit :

- het hygiënisch mondmasker - behalve bij blootstelling aan biologische of chemische agentia (kwartsstof, asbest, ...) dan is een FFP2/P3 masker noodzakelijk ;
- wegwerphandschoenen (+ een reserve-paar) bij aanraking van mogelijks besmette voorwerpen: deze handschoenen kunnen mogelijks onder de werkhandschoenen worden gedragen ;
- handgel voor na de werkzaamheden ;
- instructiefiches over het correct en veilig gebruik van deze PBM's.

3.5 Werken in open lucht

Voor werken buitenshuis of in open lucht zijn geen bijkomende aandachtspunten vastgelegd dan degene die reeds in de algemene bepalingen en de bepalingen over co-activiteit (zie 3. 7) van deze fiche beschreven staan. Voor werken binnenshuis zijn wel bijkomende vereisten vastgelegd.

3.6 Werken binnenshuis

3.6.1 In een gebouw dat bewoond of in gebruik is

Bij werken in een bewoond/gebruikt gebouw waarin personen verblijven, dienen volgende maatregelen voorzien te worden :

- Vooraleer de werken binnenshuis te starten, zal er overleg zijn tussen de bewoners en de uitvoerders, in functie van de planning en de situatie ter plaatse en de eventuele wens van de bewoners om geen werken uit te voeren (zie checklist voorafgaand aan werken uitgevoerd bij een particulier).
- Interactie tussen bewoners en/of gebruikers van het gebouw enerzijds en de uitvoerders van de werkzaamheden anderzijds moet beperkt en indien mogelijk vermeden worden.
- Bewoners/gebruikers zijn niet aanwezig in de ruimte waarin effectief gewerkt wordt tenzij de ruimte groot genoeg is (>1,5 meter).
- De toegang naar de ruimte waar gewerkt moet worden, moet vrij zijn en indien mogelijk uitsluitend voorbehouden aan de uitvoerders. Als dat niet mogelijk is, moet iedereen die zich in de doorgang bevindt of begeeft (zowel uitvoerders als bewoners/gebruikers), een mondmasker dragen en de social distancing zo goed als mogelijk respecteren. Desgevallend kunnen voorrangsegeleis worden opgesteld om "kruising" te vermijden.
- Om een maximale bescherming te garanderen, stelt de werkgever een PBM-kit ter beschikking (zie ook 3.4.3) van de werknemers die binnenshuis werken.

Extra opmerking: met het oog op het op peil houden van het werkvolume en het garanderen van de continuïteit van de opdrachten, verstaan we ook onder het binnenshuis werken, het kunnen doen van de nodige opmetingen en planbesprekingen in functie van offertes en werkplanning. Er dient eveneens rekening te worden gehouden met de opvolging van de werken, alsook met de oplevering. Ook deze activiteiten worden verstaan onder binnenshuis werken.

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Constructiv
Koningsstraat 132 bus 1 ■ 1000 BRUSSEL
t +32 2 209 65 65 ■ f +32 2 209 65 00
www.constructiv.be ■ info@constructiv.be

4/6

3.6.2 Op plaatsen waar Covid-19-zieken verblijven

Bij werken in het bewoond/gebruikt gebouw waar personen verblijven die ziektesymptomen van Covid- 19 vertonen, dienen volgende maatregelen te worden voorzien:

- alle uitvoerders dragen de verplichte PBM's (masker FFP2 of meer)
- geen enkele interactie met de zieke(n)
- alle bewoners/gebruikers van het gebouw dienen een mondmasker te dragen
- bijkomende PBM's worden in onderling overleg besproken tussen werkgever en werknemer.
- een uniforme sectorvragenlijst dient vooraf door de eigenaar/bewoner/gebruiker van het gebouw ingevuld te worden - om de situatie goed te kunnen inschatten
  - Checklist voorafgaand aan werken uitgevoerd bij een particulier
  - Checklist voorafgaan aan werken uitgevoerd bij een professionele klant
- de werknemer die gevraagd wordt om in deze gebouwen te werken kan dit werk zonder nadelige gevolgen, weigeren uit te voeren.

3.7 Co-activiteit

Het beperken van de co-activiteit op de werven is primordiaal om Covid-19 besmetting maximaal te vermijden. In geval van co-activiteit duidt de hoofdaannemer een voldoende bevoegd Coronaverantwoordelijke (iemand van de hiërarchische lijn van de hoofdaannemer, bijvoorbeeld de ploegbaas) aan. De coördinatoren van de Coronaverantwoordelijken zullen worden uitgehangen op de werf, naar analogie met de signalisatieverantwoordelijke bij wegenwerken, alsook ter kennis gebracht van de veiligheidscoördinator en alle actoren aanwezig op de werf.

Volgende organisatorische maatregelen zijn mogelijk indien de co-activiteit aanleiding geeft tot het uitvoeren van werken door werknemers van dezelfde of verschillende werkgevers op eenzelfde verdieping/werklocatie/afgebakende ruimte... waarbij het risico ontstaat dat de social distancing niet ten allen tijde kan gerespecteerd worden:

- Indien mogelijk, één enkele onderaannemer per verdieping/ werklocatie/ afgebakende ruimte (sequentiële opeenvolging van de onder(of neven-)aannemer).
- Indien niet mogelijk, het aantal arbeiders (van dezelfde of verschillende werkgevers) die tegelijk aan de slag zijn, op eenzelfde verdieping/ werklocatie/afgebakende ruimte beperken waarbij elke arbeider verplicht wordt een mondmasker te dragen. De arbeider of zelfstandige die dit weigert, dient onmiddellijk zijn werkzaamheden stop te zetten op initiatief van de Coronaverantwoordelijke (of zijn aangestelde) en kan deze slechts hernemen, mits het respecteren van de van toepassing zijnde beschermings- en preventiemaatregelen. Blijft de arbeider dit weigeren, kunnen op basis van het arbeidsreglement van zijn werkgever passende maatregelen opgelegd worden. Bij zelfstandigen kan dit op basis van een contractuele clausule in de overeenkomst tussen aannemer en onderaannemer.
- Op werven dienen werknemers en andere aanwezigen zo min mogelijk elkaar te kruisen. Hiertoe kan een circulatieplan uitgewerkt worden (bijv. éénrichtingscirculatie) inclusief voorrangregels (bij kruising) en het dragen van mondmaskers.
- Het item werforganisatie bij co-activiteit in Coronatijden dient expliciet vooraf besproken te worden tussen opdrachtgevende aannemer en opdrachtnemende aannemer(s) (cf. Checkin@work) - o.a. noodzakelijk voor gezag van de aan te duiden/aangeduide Coronaverantwoordelijke, én concrete afspraken i.v.m. social distancing.

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Constructiv
Koningsstraat 132 bus 1 ■ 1000 BRUSSEL
t +32 2 209 65 65 ■ f +32 2 209 65 00
www.constructiv.be ■ info@constructiv.be

5/6

3.8 Meer informatie:

Meer informatie is te vinden via:

- FOD Volksgezondheid: www.info-coronavirus.be
- FOD WASO: <https://werk.belgie.be/nl/nieuws/coronavirus-preventiemaatregelen-en-arbeidsrechtelijke-gevolgen>
- FOD WASO: https://werk.belgie.be/sites/default/files/content/news/Generiekegids_light.pdf
- Website VLAIO: <https://vlaio.be/nl/nieuws/coronavirus-antwoord-op-jouw-meest-gestelde-vragen>

Contacteer uw externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Via de website www.info-coronavirus.be zijn algemene informatiefiche te downloaden in verschillende talen:

[Nederlands](#) - [Frans](#) - [Duits](#) - [Engels](#) - [Arabisch](#) - [Spaans](#) - [Italiaans](#) - [Pools](#) - [Roemeens](#) - [Turks](#)

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Constructiv
Koningsstraat 132 bus 1 ■ 1000 BRUSSEL
t +32 2 209 65 65 ■ f +32 2 209 65 00
www.constructiv.be ■ info@constructiv.be

6/6

3 PREVENTIEMAATREGELEN

3.1 ALGEMENE PREVENTIEMAATREGELEN (WERFREGLEMENT)

3.1.1 Algemeen

Onderstaande algemene preventiemaatregelen bevatten een aantal administratieve verplichtingen en de minimaal te treffen preventiemaatregelen toe te passen door de aannemers op de werf. Deze algemene preventiemaatregelen worden verder aangevuld door de veiligheidscoördinator ontwerp en verwezenlijking in 'specifieke preventiemaatregelen voortvloeiend uit het ontwerp' en 'specifieke preventiemaatregelen voortvloeiend uit de verwezenlijking'.

Onderstaande niet-limitatieve opsomming ontslaat de aannemers niet van zijn andere wettelijke verplichtingen.

3.1.2 Administratief

3.1.2.1 VOORAFGAANDE KENNISGEVING

De meldingsplicht naar de bevoegde instanties is ten laste van de aannemer. De voorafgaande kennisgeving wordt ten minste vijftien kalenderdagen vóór het begin van de werken op de bouwplaats gedaan aan:

- de met toezicht inzake arbeidsveiligheid belaste ambtenaar (Technische Arbeidsinspectie van het grondgebied);
- het NAVB mits de aannemer volgens de C.A.O. een meldingsplicht heeft: Sint-Jansstraat 4 te 1000 Brussel, tel. 02/552.05.00, fax.02/552.05.
- De werkmeldingen aan het NAVB en de arbeidsinspectie kunnen gecombineerd worden via de portaalsite van de sociale zekerheid (<http://www.socialezekerheid.be/>).

Een kopie van deze melding dient zichtbaar op de bouwplaats opgehangen worden ten minste 10 kalenderdagen voor de start van de werken. Een andere kopie moet steeds worden bijgehouden in het coördinatiedagboek.

Ingeval van hoogdringendheid, of ingeval de periode tussen opdrachtbevestiging en start der werken dit niet toelaat, wordt de kennisgeving vervangen door een eenvoudige melding aan de met toezicht inzake arbeidsveiligheid belaste ambtenaar, uiterlijk de dag zelf van het begin van de werken.

3.1.2.2 VEILIGHEIDS-,GEZONDHEIDS- EN MILIEUCHARTER VOOR ELKE AANNEMER

Elke aannemer en onderaannemer bevestigt en ondertekent in het veiligheids-,gezondheids- en milieucharter dat hij:

- kennis heeft genomen van dit veiligheids- en gezondheidsplan;
- op de hoogte is van de geldende reglementering;
- de geldende reglementering zal naleven;
- de bepalingen van dit veiligheids- en gezondheidsplan zal naleven;
- de bepalingen van zijn eigen specifiek veiligheids- en gezondheidsplan zal naleven;

Elke onderaannemer wordt voor de start van de werken gemeld aan de coördinator-verwezenlijking: een door de onderaannemer ondertekend veiligheids-, gezondheids- en milieucharter wordt overhandigd, vergezeld van de risico-analyse van diens werken en een overzicht van de producten met gevaarlijke eigenschappen.

3.1.3 Werfinrichting en organisatie

3.1.3.1 INPLANTING, INRICHTING EN ONDERHOUD VAN DE WERF(LOKALEN)

Het werfinrichtingsplan wordt opgemaakt door de hoofdaannemer in samenspraak met de coördinator-verwezenlijking. Tijdens de voorbereidende werfvergadering wordt dit goedgekeurd of worden in overleg aanpassingen aangebracht. Het wordt toegevoegd aan dit V&G plan of wordt opgehangen op de bouwplaats en bevat minstens volgende gegevens:

- toegangen, wegen, rijrichting, parkings;
- ligging van de nutsleidingen;
- zones voor stockage,...;
- opstelling werfbord;
- Plaatsing werfketen;
- EHBO-post;
- verzamelpunt bij evacuatie.

Bij werkzaamheden die een risico inhouden voor personen die niet eigen zijn aan de dienst, moet de werkzone afgebakend, verlicht of aangegeven worden via waarschuwingssignalen.

Het geheel van de werf moet afgesloten zijn door een omheining met een hoogte van 2 meter, zodat alle onbevoegde personen de toegang tot de werf belet wordt.

Een bord met een noodtelefoonnummer van de (hoofd)aannemer moet op deze afsluitingen aangebracht zijn.

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden moet de aannemer op de werf veiligheidsborden aanbrengen (verboden toegang voor niet bevoegde personen, veiligheidsschoenen en helmdracht verplicht, verboden te roken,...) die waarschuwen voor het gevaar en die het verkeer op de werf regelen.

Voor de plaatsen waar explosiegevaar heerst, wordt een open vuurverbod ingesteld (opslagzone gevaarlijke producten en wanneer er nog product in de tanks aanwezig is).

Het werkkantoor, de eet-, rust- en kleedruimte en de sanitaire voorzieningen moeten in ieder geval liggen binnen een zone met beschermingsniveau 1.

Een **werkkantoor** met een nuttige oppervlakte van minstens 12 m² moet op de werf ingericht worden. Het werkkantoor zal verlicht, verwarmd en op regelmatige tijdstippen schoongemaakt worden. Het zal een voldoende aantal tafels en stoelen bevatten.

De aannemer hangt in het werkkantoor op een goed zichtbare plaats de noodprocedure en lijst met contactpersonen.

Een **eet- en rustruimte** met een nuttige oppervlakte (in functie van het aantal arbeiders en de van kracht zijnde reglementering bepaald) moet voor het werfpersoneel geïnstalleerd worden. Deze zal dan ook verlicht, verwarmd en op regelmatige tijdstippen schoongemaakt worden. De ruimte zal voldoende tafels en stoelen bevatten zodat alle personeelsleden op de werf zittend kunnen eten.

Het werkkantoor kan eventueel dienst doen als eetruimte (niet meer dan drie bedienden volgens art. 88 van het ARAB).

Een **kleedruimte** dient voorzien te worden. Elke arbeider beschikt over een kastje met slot waarin hij zijn persoonlijk materiaal kan bewaren (ARAB art. 79).

De **sanitaire voorzieningen** (bvb. chemisch toilet) moeten regelmatig schoongemaakt worden en in functie van het aantal arbeiders conform zijn met de wettelijke bepalingen (ARAB art. 73 e.v.). Dit betekent onder andere dat er minimum individuele of gemeenschappelijke wastafels zijn met 1 kraan per drie werknemers die gelijktijdig stoppen.

Alle voorzieningen zijn conform de laatste CAO.

3.1.3.2 TOEGANG TOT DE WERF

Geen enkele persoon vreemd aan de opdrachtgever, bouwdirectie of aannemer mag de bouwplaats betreden zonder zich eerst bij de werfleider aan te melden of zich door een afgevaardigde van een betrokken onderneming te laten vergezellen.

Bezoekers op de werf dienen eveneens verplicht de PBM's van toepassing te gebruiken.

3.1.3.3 PARKEERGELEGENHEID

Voertuigen worden enkel toegelaten op de werf voor het laden en lossen van materiaal en/of materieel (uitgezonderd graafmachines e.d.). Het parkeren van de voertuigen gebeurt dus buiten de werf op de plaatsen waar dit is toegelaten (door de overheid).

3.1.3.4 OPSLAG MATERIAAL

Bij de opslag van geleverde materialen dienen de voorschriften van de leverancier in acht genomen te worden. Geenszins worden er materialen opgeslagen in doorgangen of toegangswegen.

De aannemer is verantwoordelijk voor de bewaring en de goede staat van de bouwmaterialen en alle hem toevertrouwde materiaal en uitrustingen.

3.1.3.5 OPSLAG VAN GEVAARLIJKE PRODUCTEN (VLOEISTOFFEN – GASSEN)

De opslag van gevaarlijke producten (ontvlambare, brandbare, explosieve, giftige,...) en gassen moet zoveel mogelijk vermeden worden op de werf. De (tijdelijke) opslag ervan gebeurt op een daarvoor voorziene goed verluchte, afgebakende (met de nodige pictogrammen) plaats ver verwijderd van warmtebronnen. De houders, gasflessen,... zijn steeds voorzien van de nodige etikettering met inbegrip van de naam van het product dat zich in de houders bevindt (conform de desbetreffende reglementering).

In de omgeving van deze voorlopige opslagplaatsen voorziet de aannemer de nodige brandbestrijdingsmiddelen.

Gasflessen worden steeds in open lucht opgesteld!

De veiligheidsinformatiebladen (chemische fiche of MSDS-fiche) van de opgeslagen producten dienen aanwezig te zijn op de werf (R- en S-zinnen) en worden vooraf aan de veiligheidscoördinator overhandigd en toegevoegd in bijlage I.4.

3.1.3.6 ELEKTRISCHE INSTALLATIES

De elektrische voorzieningen op de werf moeten in overeenstemming zijn met de wettelijke bepalingen (het AREI).

Vóór de ingebruikname van de installatie (ook werfinstallaties) moet deze gekeurd worden door een externe dienst voor technische controle (EDTC). Deze documenten dienen op de werf aanwezig te zijn.

3.1.4 Dagelijkse werking op de werf

3.1.4.1 VOORBEREIDENDE WERFVERGADERING

Voor de start van de werken zal een vergadering belegd worden waarop de verschillende betrokken partijen uitgenodigd zullen worden:

- opdrachtgever;
- studiebureel;

- hoofdaannemer(s);
- onderaannemer(s) in functie van de omvang en de specifieke risico's;
- coördinator-verwezenlijking.

Een uitvoeringsplanning en raming van de verwezenlijkingduur van de verschillende werkzaamheden en tussenkomst van de verschillende aannemers zal overlopen en aangepast worden.

Tevens zal het werfinrichtingsplan opgesteld worden (zie werforganisatie).

3.1.4.2 VEILIGHEIDSVORLICHTING – TOOLBOXMEETINGS

Elke persoon die op deze bouwplaats werkzaamheden moet uitvoeren zal minstens vóór de aanvang van zijn activiteiten een "veiligheidsvoorlichting" krijgen. De aannemer houdt minstens 1 x voor dit project een toolboxmeeting met de eigen werknemers en/of met werknemers uit de onderaanneming(en).

De aannemer moet een kopie van de door de deelnemers geparafeerde aanwezigheidslijst aan de coördinator bezorgen, zodat er toezicht mogelijk is op de "al dan niet geïnformeerde" werknemers.

3.1.4.3 HET COÖRDINATIEDAGBOEK

Het coördinatiedagboek is het document of het geheel van documenten dat door de coördinator wordt bijgehouden en dat, op genummerde bladzijden, de gegevens en aantekeningen vermeldt betreffende de coördinatie en de gebeurtenissen op de bouwplaats.

Het vermeldt o.a.:

- De namen en adressen van de tussenkomende partijen, het ogenblik van hun tussenkomst op de bouwplaats en voor ieder van hen, het voorziene aantal op de bouwplaats tewerk te stellen werknemers evenals de voorziene duur van de werken; zie hiertoe het overzicht vooraan in de veiligheidsmap;
- De beslissingen, vaststellingen en gebeurtenissen die voor het ontwerp en de verwezenlijking van het bouwwerk van belang zijn;
- De opmerkingen gemaakt aan de tussenkomende partijen en de gevolgen die ze eraan gegeven hebben;
- De opmerkingen van de aannemers, aangevuld met het visum van de betrokken partijen;
- De gevolgen gegeven aan de opmerkingen van de tussenkomende partijen en van de werknemersvertegenwoordigers die van belang zijn voor het ontwerp van het project en de verwezenlijking van het bouwwerk;
- De tekortkomingen van de tussenkomende partijen ten opzichte van de algemene preventiebeginselen, de toepasselijke regels en de concrete maatregelen aangepast aan de specifieke kenmerken van de tijdelijke of mobiele bouwplaats, of ten opzichte van het veiligheids- en gezondheidsplan;
- De ongevallen.

Praktisch zullen de opmerkingen en aanvullingen vermeld worden in het dagboek der werken, het milieukundig dagboek der werken, werkverslagen, verslagen van de werfopdring, auditverslagen, e.a., dewelke worden opgenomen in de VGM werfmap (sectie coördinatiedagboek).

De aannemer (en zijn werknemers) hebben steeds inzage in het coördinatiedagboek en mogen er tevens de nodige opmerkingen in aanbrengen. Het mag echter niet de bedoeling zijn dringende opmerkingen of herkende risico's op deze manier pas tijdens een volgende werfvergadering of gedurende een volgend bezoek van de coördinatorverwezenlijking te behandelen. Indien er dringende opmerkingen zijn of bijkomende risico's dient onmiddellijk met de veiligheidscoördinator contact opgenomen worden. In overleg worden de bijkomende preventiemaatregelen besproken die zullen getroffen worden om de risico's te reduceren.

3.1.4.4 ROL VAN DE HIËRARCHISCHE LIJN EN DE PREVENTIEADVISEUR

Het in de praktijk omzetten van het veiligheids- en gezondheidsplan behoort wettelijk tot de taken van de hiërarchische lijn. Het is hun taak er voor te zorgen dat de instructies ook door de werknemers gekend zijn en toegepast worden.

De hiërarchische lijn kan hierbij assistentie vragen van de preventieadviseur van hun onderneming. Van de preventieadviseur van de onderneming (of zijn aangestelde) wordt verwacht dat hij op regelmatige tijdstippen de werf bezoekt, de risico's voor zijn werknemers onderzoekt en nagaat of de gepaste voorkomingsmaatregelen tijdig genomen worden. Indien noodzakelijk is hij ook verplicht de werfvergaderingen bij te wonen in het bijzijn van zijn werfverantwoordelijke.

3.1.4.5 ROL COÖRDINATOR-VERWEZENLIJING

- hij past het veiligheids- en gezondheidsplan aan waar nodig;
- hij houdt het coördinatiedagboek bij en vult het aan;
- hij noteert in het coördinatiedagboek de tekortkomingen naar veiligheid en gezondheid van de verschillende partijen en stelt de opdrachtgever en de bouwdirectie hiervan in kennis;
- hij noteert de opmerkingen van de aannemers in het coördinatiedagboek en laat ze door de betrokkenen viseren;
- hij vult het postinterventiedossier aan in functie van de elementen van het veiligheids- en gezondheidsplan die voor latere werkzaamheden van belang zijn;
- hij draagt na de oplevering de geactualiseerde documenten (V&G-plan, coördinatiedagboek en postinterventiedossier) over aan de opdrachtgever en de bouwdirectie, en stelt deze overdracht vast in een proces-verbaal dat bij het postinterventiedossier wordt gevoegd.

De coördinator-verwezenlijking dient steeds door de bouwdirectie uitgenodigd te worden op de geplande werfvergaderingen.

3.1.4.6 VEILIGHEIDSRICHTLIJNEN VAN TOEPASSING OP DE WERF

- *Verbod op open vuur*

Op de werf geldt een algemeen rookverbod

In de specifieke gevallen dat er brandstoffen op de werf opgeslagen zijn, is het verboden binnen de zones waarin explosiegevaar kan optreden:

- vuur te maken;
- eender welke vlam voort te brengen;
- werkzaamheden uit te voeren die aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van vonken;
- een niet EX-GSM te gebruiken.

- Alcoholhoudende dranken en drugs

Elke contractant verbindt er zich toe het totale verbod op het gebruik van alcoholhoudende dranken of drugs op de werf door zijn personeel te laten naleven. De verkoop of het bezit van alcoholhoudende dranken of drugs is ten strengste verboden op de werf.

De aangeduide verantwoordelijken hebben tot taak alle personen die onder invloed zijn van de voornoemde producten te verwijderen. De aangeduide verantwoordelijken hebben het recht controles uit te voeren op de aanwezigheid van alcoholhoudende dranken of drugs binnen de werfomheining.

Het gebruik van geneesmiddelen is toegelaten voor zover deze geen invloed hebben op de arbeidsomstandigheden.

- Ongevallen en Incidenten

Eender welk ongeval of incident moet onmiddellijk aan de coördinator-verwezenlijking meegedeeld worden.

Na ieder ongeval moet er ook een ongevalaangifte ingevuld worden (Codex Titel I) en opgestuurd naar de verzekering. Bij ernstige ongevallen (zie 5° punt hieronder) moet eveneens de inspecteur bevoegd inzake arbeidsveiligheid onmiddellijk in kennis gesteld worden met het meest geschikte technologische middel (en dienen de werkzaamheden onmiddellijk stilletgelegd te worden).

Niet beperkende lijst van ongevallen/incidenten:

1. De ongevallen/incidenten zonder letsel of materiële schade, maar die in andere omstandigheden wel tot letsel(s) en/of materiële schade konden leiden ("Bijna ongeval").
2. De ongevallen die een arbeider heeft tijdens en uit hoofde van de uitvoering van zijn arbeidscontract en die een letsel veroorzaken zonder dat er werkonbekwaamheid uit volgt.
3. De ongevallen zonder letsel(s) die aanleiding geven tot materiële schade.
4. De ongevallen die letsel(s) veroorzaken en die leiden tot werkonbekwaamheid van minder dan één maand.
5. De ernstige werkongevallen, namelijk ieder dodelijk arbeidsongeval dat na de eerste medische diagnose tot de dood of een gehele of gedeeltelijke werkonbekwaamheid kan leiden van meer dan één maand of tot een permanente werkonbekwaamheid van meer dan 25%.

- Brand

De aannemer moet een opleiding voorzien voor zijn personeelsleden zodat deze het brandbestrijdingsmateriaal kunnen gebruiken. Hij is eveneens verantwoordelijk voor het onderhoud en de goede staat van het materiaal.

Voor de aanvang van de werkzaamheden moet het personeel de plaatsing van het brandbestrijdingsmateriaal kennen.

Tenminste twee brandblussers met ABC-poeder van 6kg worden oordeelkundig verdeeld over de werf.

De aannemer staat in voor het ter beschikking stellen van de brandblussers. De inplanting ervan gebeurt in functie van de aard van de aanwezige producten in correlatie met de ingerichte arbeidsplaatsen en de geplande werkzaamheden die een zeker brandrisico inhouden. De plaatsing en signalisatie dient te gebeuren overeenkomstig de van kracht zijnde wetgeving.

In het geval van het waarnemen van een kleine brand, dient men:

1. De werkzaamheden te stoppen;
2. De verspreiding van het vuur (proberen) tegen te gaan met het ter beschikking staande interventiemateriaal;
3. De brandweer te verwittigen;
4. Eventueel goederen te redden.

Indien het gaat om een ernstige brand, dient men:

1. De brandweer te verwittigen;
2. De verspreiding van het vuur proberen tegen te gaan met het ter beschikking staande interventiemateriaal;
3. De toegang te weigeren aan alle personen die niets met de ramp te maken hebben (en indien nodig ontruiming van de locatie);
4. Eventueel goederen te redden.

Blustoestellen die gebruikt werden, dienen zo vlug mogelijk vervangen te worden.

- Orde en netheid/ Afval

De aannemer moet waken over de netheid en de orde op de werkplaats.

Alle maatregelen moeten genomen worden om het verkeer niet te hinderen of gevaarlijk te maken door de aanwezigheid van diverse hindernissen op de openbare weg zoals modder, koolwaterstoffen, grind, werkafval,... Het noodzakelijke moet gedaan worden om de verspreiding van verpakkingsmateriaal of eender welk ander werkafval op de openbare weg te vermijden.

Al het afval voortgebracht door de werf moet verwijderd worden overeenkomstig de van kracht zijnde wetgeving. Het is de verantwoordelijkheid van de aannemer om het afval te verwijderen.

Het beheer van het afval is gebaseerd op de volgende principes:

- In de mate van het mogelijke zo min mogelijk afval maken;
- Onmiddellijk aan de basis reeds de verschillende afvaltypen scheiden zoals huishoudelijk afval, giftig afval, gevaarlijk afval,... en dit in overeenstemming met de geldende reglementeringen;

Veiligheids- en gezondheidsplan

OVAM - Staatsbaan 183 - ZULTE

18-05-22

p. 15

- Indien afval onvermijdelijk is, probeer het dan te hergebruiken in de installatie of dit door een derde te laten hergebruiken als energiebron of grondstof. De afvalverwerking op de site zal enkel gebeuren na de expliciete goedkeuring en toelating van de bevoegde autoriteiten ter zake;
- Indien recyclage niet mogelijk is, moet u overgaan tot het gebruik van andere technieken voor de verwijdering van afval. Er wordt aangeraden het storten van het afval zoveel mogelijk te vermijden.

Indien het afval tijdelijk op te slagen is, dan moet dit gebeuren volgens de van kracht zijnde reglementeringen en de vereiste gesteld door de uitbatingvergunning op zo een wijze dat het afval geen enkel gevaar oplevert voor de veiligheid, de gezondheid en het milieu. Meer in detail wordt het afval opgeslagen op een ondoordringbare bodem. Er moet vermeden worden dat regenwater in contact komt met het afval en op deze manier een risico vormt voor (grond)waterverontreiniging.

Het transport dient te gebeuren door een erkende, gespecialiseerde en ervaren maatschappij voor het gevraagde werk. Zij zal beschikken over alle noodzakelijke attesten om de opdracht tot een goed einde te brengen. Zij zal ook alle mogelijke voorzorgen nemen om de ongemakken tijdens het transport te vermijden zoals overlading, verlies van materiaal,...

De contractant zal dan ook niet overgaan tot het transport van het afval waarvoor hij niet de nodige toelatingen/ attesten bezit. De ontvangen attesten worden opgenomen in het veiligheidsdossier dat op de werf aanwezig is.

- Hulpdiensten (extern en intern)

De aannemer moet in het werfkantoor, op een goede zichtbare plaats, een lijst uithangen met de telefoonnummers van de dichtstbijzijnde hulpdiensten evenals de de arbeidsinspectie

Het ter beschikking stellen van het materiaal voor de eerste hulp overeenkomstig artikel 178 van het ARAB is ten laste van de aannemer. Dit houdt in dat de aannemer moet voorzien in een hulpapotheek.

Al de beschreven hulpmiddelen moeten ten alle tijde bereikbaar zijn, volledig en in goede staat van bewaring worden gehouden. Ze moeten op plaatsen bewaard worden waar elke vorm tot beschadiging gevrijwaard is.

Bij het contacteren van de desbetreffende hulpdiensten dient men bij de oproep een duidelijke identificatie te geven van de oproep:

- Adres van de werf;
- Naam van de oproeper;
- Aantal gekwetsten;
- Aard van de verwonding;

In geval van brand, ontploffing of vervuiling moeten alle werkzaamheden onmiddellijk stopgezet worden en moeten de opdrachtgever, de bouwdirectie en de coördinatorverwezenlijking onmiddellijk verwittigd worden. De plaats van het onheil moet ontruimd worden en alle personeelsleden van de werf moeten zich naar een bepaalde plaats begeven die zeer duidelijk aangegeven wordt in het veiligheidsplan van de desbetreffende werf.

De beslissing om de overheden te contacteren zal genomen worden door de coördinatorverwezenlijking in samenspraak met de opdrachtgever.

In ieder geval dienen de verantwoordelijken voor de veiligheid ingelicht te worden bij elke interne of externe interventie. Er wordt een onderzoek uitgevoerd waarbij op de volledige assistentie van de medewerkers op de werf kan gerekend worden om preventiemaatregelen te treffen om een gelijkaardig incident te voorkomen. Een rapport wordt opgesteld waarvan tenminste één kopie in het bezit is van de aannemer, één van de opdrachtgever, één van de preventieadviseur van de bouwdirectie, één van de coördinator-verwezenlijking en eventueel één aan de instanties (verzekering, arbeidsinspectie,...).

3.1.5 Veiligheidsvoorschriften

3.1.5.1 GEVAARLIJKE PRODUCTEN (GEBRUIK EN OPSLAG)

Onder gevaarlijk product verstaat men elke stof die schadelijk kan zijn voor de gezondheid van de werknemers en/of het milieu. Bij het gebruik en de opslag van ontvlambare producten dient er een open vuurverbod ingesteld te worden. Het gebruik van sommige producten is mogelijk niet te verenigen met bepaalde weersomstandigheden (bv. wind, regen, warmte). In deze optiek zijn de veiligheidssteekkaarten (of MSDS) van groot belang en dienen deze eerst geraadpleegd te worden.

Bij gebruik van gevaarlijke producten binnen een (gedeeltelijk) gesloten bouwwerk dient er voldoende ventilatie voorzien te worden. Aangepaste PBM's dienen steeds gebruikt te worden bij het werk en met gevaarlijke producten.

Zie ook paragraaf opslag gevaarlijke producten.

3.1.5.2 LADDERS

Enkel ladders met een veiligheidscertificaat worden gebruikt. De ladders dienen geplaatst te worden volgens de desbetreffende reglementering (ARAB) en de regels van goed vakmanschap.

De ladders (ARAB art. 43bis) worden minstens éénmaal per jaar gecontroleerd door een bevoegd persoon. Ladders worden steeds vastgemaakt wanneer ze meer dan 25 sporten telt. Ladders steken minimum 1m boven het niveau uit om op- en afstappen te vergemakkelijken. Ze worden opgesteld onder een hoek van +/- 75°.

3.1.5.3 LAWAAI/GELUID

Alle mogelijke maatregelen dienen getroffen te worden om het geluid te beperken tot een zo laag mogelijk niveau: beheersing aan de bron is de aangewezen methode.

Wanneer collectief niets meer kan ondernomen worden, dient men over te gaan tot het gebruik van PBM's (gehoorsbescherming). Wettelijk (KB van 16/01/2006) moet men bij meer dan 80dB(A) gehoorbescherming ter beschikking stellen, bij meer dan 85dB(A) gehoorbescherming verplicht gebruiken en mag de grenswaarde van 87 dB(A) in geen geval overschreden worden.

3.1.5.4 TRILLINGEN

Spier- en botletsels kunnen ontstaan door blootgesteld te zijn aan handarmtrillingen (bv. handwerktuigen) of lichaamstrillingen (bv. besturen van voertuigen).

Alle mogelijke maatregelen moeten getroffen worden teneinde overdreven trillingen te vermijden (ARAB art. 148decies): verminderen bij de bron, PBM's, rustpauzes.

Betreffende de veiligheid en de gezondheid is er een Europese Richtlijn in de maak waarin grenswaarden vermeld zullen staan waarboven de blootstelling niet mag gaan.

3.1.5.5 KLIMAAT

Werknemers dienen voldoende beschermd te zijn tegen de atmosferische invloeden die hun veiligheid en gezondheid kunnen schaden (CBM, PBM, koude dranken, verluchting, pauzes,...) (ARAB art 148 decies 4. 3).

3.1.5.6 MACHINES

Alle door de aannemers gebruikte gereedschap dient te voldoen aan de geldende reglementering inzake veiligheid, gezondheid en milieu.

3.1.5.7 ELEKTRICITEIT

Bij aanvang van de werf wordt de juiste vaststelling bepaald van de elektrische nutsleidingen door middel van controlesleuven, liggingsplan en eventueel detector. Indien men geen uitsluitel kan maken, moet men de betrokken maatschappij raadplegen.

Het is verboden om te werken aan onder spanning staande installaties (tenzij het niet anders kan). De personen die werken aan elektrische installaties dienen hiervoor bevoegd te zijn (Gewaarschuwden (BA4) of bevoegden (BA5) in functie van artikel 47 van het AREI).

De elektrische voorzieningen op de werf moeten in overeenstemming zijn met de wettelijke bepalingen (het AREI). De werflokalen moeten uitgerust zijn met een algemene differentieelstroominrichting. Deze dient ten hoogste 30mA te zijn indien het gaat om wasruimten en/ of gestationeerde aanhangwagens. De elektrische installaties dienen steeds geaard te zijn. Elektrisch materieel heeft een beschermingsgraad van tenminste IPX4-D (vochtige ruimten). Verdeelkasten dienen steeds gesloten te zijn.

Het gebruik van handgereedschappen die voorzien zijn van een dubbel geïsoleerde dodemansknop is ten stelligste aan te bevelen voor bijvoorbeeld boor- of slijpmachine.

Het is ten strengste verboden kabels of verlengkabels te gebruiken waarvan de kabel of stekker(s) in slechte staat verkeren of zichtbaar beschadigd zijn. Het is ook verboden om zonder bescherming kabels over de weg te leggen of in doorgangen of deuren te plaatsen. Verlengkabels op haspels dienen steeds volledig ontrold te worden.

Het is eveneens ten strengste verboden zaklampen of draagbare toestellen te introduceren in zones die explosieve atmosferen kunnen bevatten wanneer deze niet overeenstemmen met het type dat voorgeschreven is voor gebruik in explosieve atmosferen.

3.1.5.8 EXPLOSIE/BRAND/VERHITTING

Tijdens de uitvoering van de ontmanteling van het tankstation en de bodemsanering kunnen explosieve atmosferen ontstaan. Hierbij zal minimaal volgende zonering gerespecteerd worden:

- Zone 0 (ruimte waar een explosieve atmosfeer voortdurende, gedurende een lange periode of herhaaldelijk aanwezig is): binnen de opslagtanks en koolwaterstofafscheider
- Zone 1 (ruimte waar een explosieve atmosfeer waarschijnlijk af en toe aanwezig is) : binnen de ontgravingszone
- Zone 2 (ruimte waar een explosieve atmosfeer niet waarschijnlijk is): buiten de ontgravingszone

Met betrekking tot de te nemen veiligheidsmaatregelen verwijzen we naar de paragrafen betreffende de gevaarlijke producten, graafwerken, luchtmonitoring werken met verontreinigde grond en slopen van bestaande installaties (tanks e.d.) e.a....

Bijkomend voor gas:

Bij aanvang van de werf wordt de juiste ligging bepaald van de nutsleidingen met betrekking tot gas (indien aanwezig) door middel van controlesleuven en liggingsplan. De gasmaatschappij dient de gastoevoer af te sluiten aan de straat.

3.1.5.9 VERKEER

3.1.5.9.1 Verkeer op de werf

De zones waarin (vracht)verkeer plaatsvindt op de werf, dienen voldoende gestabiliseerd te zijn (zand, beton,...). Vervoer op de werf zelf is verboden, tenzij voor het laden of lossen van materiaal (uitgezonderd graafmachines,...).

3.1.5.9.2 Wegomleggingen

Indien er wegomleggingen dienen aangebracht te worden op de openbare weg, dient dit in samenspraak met de desbetreffende overheid te gebeuren. Wegomleggingen dienen alleszins tot een minimum beperkt te worden. Bij het aanbrengen van wegomleggingen dient afdoende veiligheidsmaatregelen getroffen te worden om geen personen in gevaar te brengen.

3.1.5.10 HIJS- EN GRAAFWERKZAAMHEDEN

3.1.5.10.1 Hijs- en graafwerkzaamheden

De vloeren waarop hef- en hijswerktuigen gebruikt worden, dienen voldoende stabiel te zijn en in staat om de last te dragen.

Aanslagmateriaal (kettingen, haken, kabels,...) dienen conform te zijn aan de desbetreffende reglementering (ARAB art. 269.2–280) onder meer op het gebied van identificatie, aanduidingen en maximale last. De kettingen en kabels mogen niet ingekort worden met behulp van knopen, bouten,... en de nodige voorzieningen worden getroffen om te beletten dat ze door wrijving beschadigd zouden worden.

Hefwerktuigen die niet door een EDTC gekeurd werden, worden niet toegelaten op de werf. Een kopie van het verslag van deze keuring is aanwezig op de werf. Alle hijswerktuigen dienen te voldoen aan de desbetreffende reglementering (ARAB art. 268, 269, 280 en 281). Op elk hijswerktuig staat de maximale last vermeld.

Alleen personen die voldoende opgeleid zijn, mogen hijswerktuigen bedienen.

Tijdens het lossen en laden is het verboden zich onder de last van de hef- en hijswerktuigen te begeven of te bevinden.

3.1.5.10.2 Graafwerken

Voor het begin van de grondwerken moeten alle maatregelen getroffen zijn om de gevaren in verband met ondergrondse kabels en andere verdeelsystemen te identificeren en tot een minimum te beperken. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de aannemer.

Er dienen voldoende ladders aanwezig te zijn in de bouwput om zich op een vlugge manier in veiligheid te brengen.

De grenzen van de uitgraving zijn afgebakend en gesignaleerd. Dit kan door werfhekken of een signalisatielint. Open putten worden niet onbewaakt achtergelaten.

De bestuurders en bedieners van voertuigen en machines die graafwerken uitvoeren, dienen hiervoor opgeleid te zijn.

Een keuringsattest van graafmachines dient niet beschikbaar te zijn tenzij deze eveneens gebruikt worden als hefwerktuig.

Tijdens het lossen en laden is het verboden zich binnen de draaicirkel van de hef- en hijswerktuigen te bevinden of te werken.

3.1.5.10.3 Werken in putten en sleuven

Voor sleuven en putten waar een vergroot risico bestaat op valgevaar, moet men stevige leuning plaatsen.

3.1.5.10.4 Vervuiling (bodem- en/ of grondwaterverontreiniging)

Wanneer onverwacht een verontreiniging wordt vastgesteld als gevolg van bv. een tank die lek was, dient men onmiddellijk de opdrachtgever, bouwdirectie, bodemsaneringsdeskundige en de coördinator-verwezenlijking op de hoogte gebracht te worden. In overleg zal de verdere actie bepaald worden (zie ook de paragraaf betreffende bodemsanering).

3.1.5.10.5 Geografische bodemgesteldheid,- instortingsgevaar

Op basis van zijn ervaring en de locatiespecifieke omstandigheden bepaalt de aannemer grondwerken of de in het ontwerp voorziene stabiliteitsmaatregelen voldoende zijn.

Indien er gevaar is voor instorting van sleuven en/of putten, moet de aannemer geschikt stutwerk voorzien om ongevallen te voorkomen (ARAB art. 435).

De aannemer neemt tevens de nodige maatregelen om het afschuiven of uitspoelen van de ontgravingstaluds te voorkomen.

Indien hij dit nodig acht voert hij een bijkomend grondmechanisch onderzoek uit.

Al de werken dienen in het droge te worden uitgevoerd. Bronbemaling is dus aangewezen. De putten die hierdoor ontstaan als gevolg van het gebruik van filters, dienen afdoende afgedicht te worden om gevaar tot vallen te verminderen. Tevens dient de aannemer er voor te zorgen dat er voldoende beschoeiings- en schoringsmateriaal aanwezig is om instortingen, verzakkingen of zettingen te voorkomen.

Afdoende maatregelen dienen genomen te worden (stutten,...) om instortingen of inzakkingen te voorkomen. Om veiligheidsredenen is het verboden:

- materiaal op te slaan op minder dan 60 cm van de rand van de uitgraving;
- te rijden met voertuigen op minder dan 2 m van de rand van de uitgraving.

3.1.5.11 BODEMSANERING

Een bodemsanering heeft de bedoeling de chemische verontreiniging uit bodems te verwijderen. Vaak gebeurt dit met behulp van zwaar materiaal.

Bij sanering kunnen volgende risico's ontstaan:

- Blootstelling van werknemers en omgeving aan schadelijke of explosieve stoffen;
- Risico's eigen aan graafwerkzaamheden;
- Cross-contaminatie van gronden en grondwater.

Om die redenen is het nodig deze werken uit te voeren onder toezicht van erkende bodemsaneringsdeskundige. De ontstane putten dienen na de sanering (en na controle en toelating) onmiddellijk terug gedicht te worden.

3.1.5.12 WERKEN MET VERONTREINIGDE GRONDEN

Aangezien tijdens de werken direct contact met verontreinigde grond niet kan worden uitgesloten, dienen onderstaande veiligheidsmaatregelen, toegespitst op het werken met verontreinigde gronden, te worden in acht genomen naast de reeds geldende veiligheidsmaatregelen:

Voorlichting

De aannemer licht zijn werknemers in over de omgeving waarin gewerkt moet worden (zie toolboxmeeting).

Hygiëne

Eten en drinken is slechts toegestaan buiten de verontreinigde zone na reiniging van de handen met zuiver water en zeep.

Stof

Het vrijkomen van stof moet worden voorkomen. De aannemer zal hiervoor extra maatregelen nemen zoals afdekken van de materie, eventueel besproeien van de bovenlaag, enz.

EHBO

Naast de wettelijke voorzieningen zal de aannemer beschikken over:

- de te nemen maatregelen en eerstelijnszorg voor de behandeling van personen onderhevig aan de uitwasemingen van de verontreinigde gronden;
- een lijst met telefoonnummers van de eerste hulp diensten, duidelijk en zichtbaar opgehangen in de werf.

Kledij

Binnen de verontreinigde zone moet de werkkledij bestaan uit:

- een goed sluitend werkpak;
- goed sluitende veiligheidsschoenen, laarzen en handschoenen, resistent tegen en ondoorlaatbaar voor oliecomponenten;
- een helm.

Werk uitgevoerd in zones met reukhinder

Op de werf zijn ademhalingsbeschermers beschikbaar, geschikt voor de te verwachten gassen.

Op de werf zijn voorzieningen beschikbaar voor eventueel bijkomende ventilatie in besloten ruimtes (vrachtwagen- en kraancabines enz.) en in de ontgravingsput.

Brandbestrijdingsmiddelen

De bijzondere aandacht van de aannemer wordt gevestigd op de ontvlambaarheid van de producten die oorzaak zijn van de verontreiniging en in de grond daadwerkelijk aanwezig zijn. Gedurende en na de uitgraving kunnen uit de grond constant diesel- en benzinedampen verdampen. Ter voorkoming van brand en ontploffingen is de aannemer verplicht volgende maatregelen te nemen:

1. Verbod op roken en maken van vuur.
2. Op de bouwplaats zijn minstens twee goedgekeurde brandblusapparaten ter beschikking van minimum 6 kg/stuk, met een vulling afgestemd op olie-, diesel- en benzinevuur.
3. Het betreden van de ontgravingsput moet vermeden worden. Wanneer de werkzaamheden dit vereisen, mag het personeel de ontgravingsput slechts betreden nadat:
  - De aannemer de nodige metingen heeft gedaan met een explosiemeter en de toestemming heeft gegeven tot het betreden van de put;
  - De nodige luchtverversing in de ontgravingsput optreedt. Indien nodig voorziet hij een afdoend ventilatiesysteem (met explosievrije motor) geplaatst in de ontgravingsput.In geen enkel ander geval is het betreden van de ontgravingszone toegestaan.
4. Regelmatig zal gemeten worden naar explosiegevaarlijke damppluchtmengsels met behulp van een explosiemeter. Bij overschrijding van 10% van de O.E.G. (onderste explosie grens) zal het werk direct gestopt worden en zal gewacht worden tot de concentratie gedaald is tot onder de 10% O.E.G.
5. De uitlaat van de motoren van de graafmachines, walsen, compressoren en andere toestellen, gebruikt op de werf in zones waar reukhinder heerst, dienen te worden voorzien van een vonkvanger.

3.1.5.13 LUCHTMONITORING EN PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

3.1.5.13.1 Inleiding

Tijdens het uitvoeren van bodemsaneringswerken kunnen naargelang de aard van de activiteiten verhoogde emissies naar de omgevingslucht optreden. Zulke activiteiten kunnen onder meer zijn; ontgravingen, plaatsen van bemalingen, uitvoeren van boringen of drijfslagrecuperatie.

3.1.5.13.2 Luchtmonitoring

Wanneer in de werkzone, verhoogde risico's op contact (inademing) van toxische stoffen wordt vermoed of vastgesteld, dienen luchtmetingen worden uitgevoerd. Deze risico's stellen zich voornamelijk wanneer continue emissies op grotere schaal (bv. ontgravingszone) worden vastgesteld.

De luchtmetingen worden gebruikt om de potentiële blootstelling van het personeel in te schatten en het beschermingsniveau voor een bepaalde zone gedurende een bepaalde periode te bepalen.

De frequentie van deze metingen is afhankelijk van de activiteiten en de meteorologische omstandigheden. Afhankelijk van windsterkte zal de volgende meetfrequentie worden aangehouden:

- om het uur bij windstilte (minder dan 1 m/s);
- om de twee uur bij geringe wind (tussen 1 en 3 m/s);
- om de vier uur bij matige windsnelheden of hoger (meer dan 3 m/s).

Indien twee opeenvolgende metingen geen verhoogde concentraties aangeven en indien geen geuren waargenomen worden die kunnen duiden op verhoogde concentraties, dan kan de meetfrequentie verminderd worden, met als minimale frequentie de helft van bovenvermelde frequenties.

Minimaal echter worden twee metingen per dag uitgevoerd. Deze metingen worden genoteerd in een logboek.

De metingen worden steeds benedenwinds uitgevoerd op ooghoogte (aan de rand van de ontgravingszone of werkzone in het algemeen).

3.1.5.14 PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

De blootstellingsgrenzen, in overeenstemming met het K.B. van 11 maart 2002, zijn gegeven in de tabel hieronder. In deze tabel wordt een onderverdeling gemaakt naar beschermingsniveaus die bij een bepaalde blootstelling dienen gehanteerd te worden. De grenswaarde is de maximale concentratie van een chemisch agens, als tijdgewogen gemiddelde over een periode van 8 uur, waarboven geen enkele werknemer mag worden blootgesteld. Onder blootstelling wordt verstaan de aanwezigheid van een chemisch agens in de ademzone van de werknemer. Bij gelijktijdige of achtereenvolgende blootstelling dient daarmee rekening gehouden te worden. Wanneer de gemeten concentratie van één van de bovenvermelde stoffen de grenswaarde overschrijft, dienen onmiddellijk de nodige correctieve maatregelen getroffen te worden om de blootstelling van het personeel aan deze stof te verminderen. Deze maatregelen zijn gedefinieerd per beschermingsniveau. Besloten ruimtes moeten voorzien worden van voldoende ventilatie (vrachtwagen- en kraankabines e.a.).

Agens	Grenswaarde	Korte tijdswaarde	Beschermingsniveau 1	Beschermingsniveau 2	Beschermingsniveau 3	Beschermingsniveau 4
Benzeen	1	niet bepaald	<0,25	>0,25	>1	>200
Xyleen	100	150	<25	>25	>100	>10000
Tolueen	50	niet bepaald	<12,5	>12,5	>50	>10000
Ethylbenzeen	100	125	<25	>25	>100	>10000
n-hexaan	50	niet bepaald	<12,5	>12,5	>50	>10000
Perchloorethyleen	25	100	<6,25	>6,25	25	>2500
1.1 Dichloorethyleen	5	20	<1,25	>1,25	5	>500
1.2 Dichloorethyleen	200	Niet bepaald	<50	>50	>200	>40000
trichlooretheen	10	25	<2,5	>2,5	>10	>1000
vinylchloride	3	Niet bepaald	<0,75	>0,75	>3	>600

3.1.5.14.1.1 Beschermingsniveau 1

Alle saneringszones vallen minimum onder niveau 1.

De minimum te nemen individuele beschermingsmiddelen zijn:

- werkkledij met lange mouwen en pijpen of overall;
- veiligheidsschoenen of chemisch resistente veiligheidslaarzen met metalen tip;
- veiligheidsbril met zijdelingse afscherming of gelaatsscherm indien dit laatste nodig is voor het werk;
- helm;
- chemisch resistente handschoenen.

3.1.5.14.1.2 Beschermingsniveau 2

De minimum te nemen individuele beschermingsmiddelen zijn:

- halfgelaatsmasker met geschikte filter;
- werkkledij met lange mouwen en pijpen of overall. Indien vloeistoffen aanwezig zijn, dient deze werkkledij chemisch resistent te zijn of dient ook een chemisch resistente bescherming voor de kledij gedragen te worden;
- veiligheidsschoenen of chemisch resistente veiligheidslaarzen met metalen tip;
- veiligheidsbril met zijdelingse afscherming of gelaatsscherm indien dit laatste nodig is voor het werk;
- helm;
- chemisch resistente handschoenen.

Bij toepassing van beschermingsniveau 2, dienen de graafwerkzaamheden te gebeuren met machines met gesloten cabines. De cabines dienen op overdruk gehouden te worden en uitgerust te zijn met een geschikte filter. Tevens dient een vluchtmasker aanwezig te zijn in de cabine.

Vanaf beschermingsniveau 2 dient de meetcampagne tevens te worden uitgebreid:

- bijkomende metingen worden uitgevoerd langs de perceelsgrenzen, steeds benedenwinds op ooghoogte, met dezelfde meettoestellen en -methoden en zijn tevens bij te houden in het logboek.

Indien blijkt dat de resultaten van deze metingen op de perceelsgrenzen beschermingsniveau 1 overschrijden, dienen onmiddellijk de nodige correctieve maatregelen getroffen te worden om de blootstelling aan deze stof te verminderen (tempo van de ontgraving verlagen, tijdelijk stilleggen der werken, ...).

3.1.5.14.1.3 Beschermingsniveau 3

De minimum te nemen individuele beschermingsmiddelen zijn:

- volgelaatsmasker met geschikte filter;
- werkkledij met lange mouwen en pijpen of overall. Indien echter potentieel contact met vloeistoffen kan plaatsvinden, dient deze werkkledij chemisch resistent te zijn;
- veiligheidsschoenen of chemisch resistente veiligheidslaarzen met metalen tip;
- veiligheidsbril met zijdelingse afscherming of gelaatsscherm indien dit laatste nodig is voor het werk;
- helm;
- chemisch resistente handschoenen.

Bij toepassing van beschermingsniveau 3, dienen de graafwerkzaamheden te gebeuren met behulp van machines met gesloten cabines. De cabines dienen op overdruk gehouden te worden en uitgerust met een geschikte filter. Een vluchtmasker dient aanwezig te zijn in de cabine.

3.1.5.14.1.4 Beschermingsniveau 4

De minimum te nemen individuele beschermingsmiddelen zijn:

- autonoom volgelaatsmasker (apparaat met perslucht) of niet autonome isolerende apparaten (toestel met masker, slang en gedwongen lucht);
- chemisch resistente werkkledij met lange mouwen en pijpen;
- veiligheidsschoenen of chemisch resistente veiligheidslaarzen met metalen tip;
- veiligheidsbril met zijdelingse bescherming of gelaatsscherm indien dit laatste nodig is voor het werk;
- helm;
- chemisch resistente handschoenen.

Onder deze omstandigheden mag geen grond afgegraven worden. Machines dienen te worden stilgezet en verlaten.

3.1.5.15 AFBRAAK VAN BESTAANDE INSTALLATIES EN FUNDERINGEN

Voor het begin van de afbraakwerkzaamheden moeten de water-, elektriciteit- en gasleidingen alsook de telefoonlijnen geneutraliseerd worden door bevoegd en bekwaam personeel. Wanneer de water-, elektriciteit-, gasleidingen en telefoonlijnen tijdens de werken moeten behouden blijven, dan moet de aannemer hun ligging op de werf duidelijk aangeven.

3.1.5.15.1 Slopen van bestaande installaties (gebouwen, funderingen, piste, citernes, leidingen,...)

De afbraakwerkzaamheden moeten uitgevoerd worden door bevoegd personeel dat hiertoe de nodige opleidingen kreeg. Deze werkzaamheden moeten conform alle wettelijke vereisten zijn en dan in het bijzonder bij aanwezigheid van asbest, PCB, PCT,...

De werken mogen enkel onder toezicht van een bekwaam persoon gepland en uitgevoerd worden die de gepaste methodes en procedures zal gebruiken en dit dan meer bepaald wanneer de afbraak van een werkstuk verhoogde risico's meebrengt:

- vallen van personen of materialen;
- ontploffingsgevaar;
- verstikkingsgevaar;
- vervuiling;
- onverwachte instortingen van gedeelten van de constructie;
- gevaar rechtstreeks verbonden met de aangetroffen afbraakmaterialen.

Het ledigen, schoonmaken, ontgassen en verwijderen van de bestaande opslaginstallaties moet gebeuren overeenkomstig de van kracht zijnde wetgeving. Het buiten gebruik stellen van de bestaande tanks en leidingen moet gebeuren door een gespecialiseerde maatschappij die verantwoordelijk zal zijn voor de veiligheid van de werf en het respecteren van het milieu gedurende deze werkzaamheden en dit op basis van de procedure goedgekeurd door de bouwdirectie.

De ontvangen attesten hiervan worden overhandigd aan de bouwdirectie.

De nodige individuele en collectieve beschermingsmiddelen moeten tijdens deze werkzaamheden gebruikt worden.

3.1.5.15.2 Opruiming van puin, reiniging en vervoer

De aannemer zorgt voor de onmiddellijke afvoer van alle niet te herbruiken afbraakmateriaal. Enkel na overleg met de bouwdirectie, opdrachtgever en coördinatorverwezenlijking kan het mogelijk te herbruiken afbraakmateriaal tijdelijk opgeslagen worden.

De afvoer van de materialen dient selectief te gebeuren, afhankelijk van de plaatselijke reglementering.

3.1.5.15.3 Ontbossing

Bomen, struiken en gewassen die zich op de te bouwen en/of te saneren oppervlakte bevinden, dienen verwijderd te worden, evenals hun stronken. De hierdoor ontstane putten dienen opgevuld te worden volgens de regels van de kunst.

De struiken en bomen die behouden blijven dienen afdoende beschermd te worden tegen beschadiging of vernietiging.

3.2 SPECIFIEKE PREVENTIEMAATREGELEN VOORTVLOEIEND

UIT HET ONTWERP

3.2.1 Inleiding

Voorliggende preventiemaatregelen doen geen afbreuk aan de algemene preventiemaatregelen. De specifieke preventiemaatregelen worden in de ontwerpfasen door de veiligheidscoördinator ontwerp opgemaakt en tijdens de uitvoering van het project door de veiligheidscoördinator verwezenlijking aangevuld.

Hieronder is een niet limitatieve lijst opgenomen van mogelijk te behandelen onderwerpen:

- verwachte verontreinigings situatie beschreven in het beschrijvend bodemonderzoek
- saneringstechniek en uitvoeringmethode beschreven in het bodemsaneringsproject
- beperkingen gebruik perceel (behouden constructies, toegangen, activiteiten, werfinrichting)
- hinder naar buurpercelen en openbaar domein (verkeer, werfinrichting, emissies,...)
- risico-evaluatie van de aan de aannemer opgelegde uitvoeringsmethode en de door de veiligheidscoördinatie, aanvullend op het algemeen werfreglement, voorgestelde PBM's en CBM's.
- plaatsen decontaminatie-unit
- uitvoeringsplanning

3.2.2 Projectspecifieke risico's

Uit de risico-inventarisatie en risicoanalyse van de coördinator-ontwerp wordt specifiek voor dit project de bijzondere aandacht van de aannemer gevestigd op onderstaande risico's:

- Risico's ivm stabiliteit gezien ontgraving in de buurt van gebouwen;
- Risico's ivm de omgeving gezien uitvoering van de werken in bebouwde kom, inname deel openbaar domein (voetpad);
- Risico's m.b.t. geurhinder;

3.2.3 Specifieke preventiemaatregelen ter voorkoming van de risico's

- Op basis van opzoekingswerk van funderingen, ligging, positie tanks, stelt de aannemer een uitvoeringsnota op en legt deze ter goedkeuring voor aan de bouwdirectie. De stabiliteit van de gebouwen mag cf. het BSP niet in gedrang komen;
- De aannemer houdt bij de opmaak van zijn werfinrichtingsplan & signalisatieplan rekening met de situering van de werf, en werk in overleg met de bevoegde instanties de nodige maatregelen uit. Het plan wordt voor de werken ter goedkeuring voorgelegd aan de VC-V;
- Ikv eventuele geurhinder worden periodiek metingen uitgevoerd door de MB of de HA.

Indien de aannemer wenst af te wijken van de voorgestelde preventiemaatregelen, vanuit het algemeen VGP of specifiek toegevoegd voor dit project, dient hij dit verplicht in zijn offerte op te nemen en zal hij een tegenvoorstel maken op basis van een uitgewerkte risicoanalyse.

De maatregelen dienen bovendien tijdens de uitvoering van het project door de coördinator-verwezenlijking aangevuld te worden (bv. wijzigingen aan het ontwerp, preventiemaatregelen voortvloeiend uit de risicoanalyse en uitvoeringsmethode van de aannemer).

3.3 SPECIFIEKE PREVENTIEMAATREGELEN VOORTVLOEIEND

UIT DE UITVOERINGSMETHODEN VAN DE AANNEMER

Rekening houdend met voorgaande algemene preventiemaatregelen en de specifieke preventiemaatregelen voortvloeiend uit het ontwerp dienen de aannemer en zijn onderaannemers hun risico-analyse voor te leggen.

In hun risico-analyse leggen de aannemer en zijn onderaannemers hun bijkomende preventiemaatregelen voor, in functie van de door hen gekozen uitvoeringsmethoden voor de door hun te realiseren werkzaamheden.

De specifieke preventiemaatregelen worden in de verwezenlijkingfase door de veiligheidscoördinator verwezenlijking geëvalueerd en zonodig aangevuld.

4 KRITIEKE FASES

Kritieke fases waar de aanwezigheid van de coördinator vereist is:

- voor de uitwerkingsfase van het ontwerp
- start werf
- start af/uitbraakwerken
- start saneringswerken

De persoon belast met de aanstelling van de coördinator dient de coördinator verwezenlijking te verwittigen 1 week voor de start van iedere kritieke fase.

4.1 AF TE LEVEREN DOKUMENTEN

Volgende documenten moeten door iedere aannemer afgeleverd worden aan de veiligheidscoördinator:

- risicoanalyse van de door de aannemer en zijn onderaannemers uit te voeren werken
- ondertekend bouwplaatsreglement (zie 8.1 Bijlage 1: bouwplaatsreglement)
- lijst met onderaannemers
- planning van de uit te voeren werken, voorziene aantal tewerk te stellen werknemers evenals de duur van de werken
- werfmelding RSZ/NAVB/FOD WASO
- werfinrichtingsplan

5 WERFINRICHTINGSPLAN

Een voorstel van werfinrichtingsplan is opgenomen bij het bestek.

6 PLANNING

Een ontwerpplanning met de voorziene start van de bodemsaneringswerken en een indicatieve uitvoeringstermijn van elke fase is opgenomen bij het kwaliteitsplan.

Er wordt geraamd dat maximaal 2 aannemers gelijktijdig aanwezig zijn op de bouwplaats.

Het maximum aantal werknemers dat gelijktijdig aanwezig is op de bouwplaats wordt geraamd op 5 personen.

De aandacht wordt gevestigd op volgende coactiviteiten welke te verwachten zijn op basis van de planning:

- Niet van toepassing

7 ORGANISATIE VAN DE HULPVERLENING

7.1 HULPVERLENING

7.1.1 E.H.B.O.

EHBO is toedienen van de eerste hulp en zorg aan het slachtoffer om de gevolgen van het letsel te beperken. Het eerste hulp materiaal moet steeds bereikbaar zijn gedurende de werkuren, dus ook bij eventueel nachtwerk en bij ongelijke uurroosters. Elke onderaannemer dient in orde te zijn met de regelgeving ter zake, hoewel hij desbetreffend eventueel kan afspreken met de hoofdaannemer voor het gemeenschappelijk gebruik van de reeds aanwezige voorzieningen.

7.1.2 Hulpverleners

7.1.2.1 EXTERNE HULP

Wanneer dringend medische hulp nodig is (ernstig ongeval, ziekte) dienen de gespecialiseerde hulpdiensten (ziekenwagen, MUG) zo snel mogelijk met de beschikbare middelen (GSM 112, vast toestel 100) opgeroepen te worden. Ondertussen dient bij voorkeur met medewerking van een gebrevetteerde hulpverlener, gepaste bijstand verleend te worden aan het slachtoffer.

Lichte gewonden kunnen eventueel vervoerd worden naar een algemeen ziekenhuis met urgentiedienst.

Oogkwetsuren door vreemde voorwerpen (o.a. stof, metaalstukjes, enz.) kunnen steeds behandeld worden door een oogarts in de spoedgevallen dienst (24u/24u) van de Algemene Ziekenhuizen.

Indien op één van de hulp- of nooddiensten beroep wordt gedaan dient steeds de werf duidelijk geïdentificeerd te worden met beschrijving van de ligging, evenals de aard van het ongeval.

De telefoonnummers, adressen en het juiste adres van de werf, zullen duidelijk zichtbaar en leesbaar opgehangen worden in de onmiddellijke omgeving van de telefoonpost. Het document noodoproepnummers kan gebruikt worden voor het afficheren van de noodoproepnummers. De aannemer zorgt ervoor dat dit document bij elke telefoonpost wordt uitgehangen.

7.1.2.2 INTERNE HULP

De verschillende aannemers zullen de namen opgeven van hun gebrevetteerde hulpverleners. De namen van de eerstehulpverleners aanwezig op de werf, zullen aan iedereen kenbaar gemaakt worden en uitgehangen worden bij de noodnummers. De aannemer ruwbouw zorgt hiervoor.

Het ligt voor de hand dat de interne hulpdienst steeds de eerste hulp zal moeten verlenen wanneer een ongeval zich voordoet. De te volgen procedure en de te verrichten handelingen worden hierna uiteengezet.

7.2 MAATREGELEN IN GEVAL VAN EEN ARBEIDSONGEVAL

7.2.1 Instructies bij een ernstig ongeval

Vóór elk ander ingrijpen:

het eventueel nog bestaande gevaar uitschakelen

- voorwerpen die dreigen te vallen wegnemen
- elektrische stroom afsluiten
- enz.

Alarm aan interne hulpdiensten, werfleiding en bestuur

Hulp verlenen aan het slachtoffer

Oproepen van de externe hulpdiensten

Inhoud van de boodschap:

- Naam van de oproeper
- Identificatie van de werf
- Aantal gekwetsten en aard van de verwondingen
- Indien nodig: medisch urgentie team (MUG) bijvragen.

De hulpdiensten dienen bij de werfingang opgevangen te worden door een persoon die de nodige inlichtingen verschaft en de hulpdiensten begeleidt naar de plaats van het ongeval.

Verwittigen

- De familie van de gekwetste bij opname in het hospitaal of bij overlijden
- De preventieadviseur van de hoofdaannemer
- De werkgever van de gekwetste
- De coördinator verwezenlijking
- Het bestuur of zijn afgevaardigde ter plaatse
- Arbeidsinspectie
- Dienst Elektrische Energie van het Ministerie van Economische zaken na elk ongeval met elektriciteit waarbij gekwetsten vielen

Ongevalsexamen

Onderzoek uitgevoerd door de preventieadviseur van de betreffende onderneming naar de omstandigheden van het ongeval. Hiervan wordt een geschreven rapport opgesteld waarvan een kopie bezorgd wordt aan de coördinator verwezenlijking.

Maatregelen

Te nemen om herhaling van elk gelijkaardig ongeval te voorkomen.

Documenten

- Ongevalsangifte
- Ongevalseinstructieblad na samenspraak tussen werfleiding, preventieadviseur en coördinator verwezenlijking
- Kopieën klasseren in coördinatiedagboek op de werf.

Bij werkhervatting

- Steeds de coördinator verwezenlijking op de hoogte brengen
- Eventueel medisch onderzoek door de arbeidsgeneesheer

---

8 BIJLAGEN

8.1 BIJLAGE 1: BOUWPLAATSREGLEMENT

8.2 BIJLAGE 2: ADVIES COÖRDINATIE ONTWERP

BOUWPLAATSREGLEMENT

1. ORGANISATIE V.G.M. (Veiligheid, Gezondheid en Milieu)

- 1.1. De coördinator verwezenlijking heeft de leiding over de coördinatie VGM voor het geheel van de werkzaamheden. Overeenkomsten tussen verschillende werkgevers i.v.m. Veiligheid, Gezondheid en Milieu op de bouwplaats moeten eerst door de coördinator verwezenlijking goedgekeurd worden.
- 1.2. Elke onderneming moet vooraleer met de werken te starten zijn VGP met de coördinator verwezenlijking bespreken.
- 1.3. Elke onderneming aan wie een werk wordt toegewezen is verplicht een veiligheidsverantwoordelijke aan te duiden die gedurende de werkzaamheden op de bouwplaats aanwezig is.
- 1.4. Elke onderneming voorziet in het houden van veiligheidsvergaderingen, op de bouwplaats, met al haar personeel, waarbij specifieke veiligheidsitems worden besproken.
- 1.5. Elke onderneming verklaart dat de werknemers de nodige opleiding/beroepservaring en lichamelijke geschiktheid bezitten om de hen opgelegde taken (incl. verantwoordelijkheden in veiligheidsfunctie) uit te voeren en het bijhorende materieel te gebruiken en te bedienen op volstrekt veilige wijze. Op vraag van de coördinator legt zij de nodige stukken ter staving voor.
- 1.6. De personeelsleden van de aannemers mogen slechts aangetroffen worden op de voor hen voorziene werkplaatsen.

2. NOODPROCEDURES

- 2.1. Van elk arbeidsongeval, incident of schadegeval moet de dag van het voorval een melding en een onderzoeksrapport aan de coördinator verwezenlijking overhandigd worden.
- 2.2. Elke onderneming rust zijn lokalen uit met de wettelijke voorzieningen inzake brandblussers en EHBO-materiaal.
- 2.3. Elke onderneming moet over voldoende, aangepaste en conforme brandbestrijdingsmiddelen beschikken. Voor sommige werken is, in afspraak met de coördinator, een vuurvergunning verplicht.

3. PBM (persoonlijke beschermingsmiddelen)

- 3.1. Het dragen van PBM conform de geldende wetgeving is op de bouwplaats voor IEDEREEN verplicht. **VEILIGHEIDSSCHOENEN ZIJN VERPLICHT TE DRAGEN. EEN HELM IS VERPLICHT TE DRAGEN BIJ GEVAAR VOOR VALLENDE VOORWERPEN, WERKEN MET HIJS- EN HEFWERKTUIGEN EN GEVAAR VOOR HET STOTEN VAN HET HOOFD.**
- 3.2. Elke onderneming moet op haar kosten PBM ter beschikking stellen van haar personeel en/of bezoekers. Zij moet eveneens toezien op het gebruik ervan. Tevens moet zij zorgen voor het onderhoud en de vernieuwing te gepaste tijd.
- 3.3. De werknemers moeten, overeenkomstig hun opleiding en de gegeven instructies, op de juiste wijze gebruik maken van de PBM en ze na gebruik weer opbergen.

4. C.B.M. (collectieve beschermingsmiddelen)

- 4.1. Ter voorkoming van arbeidsongevallen moet elke onderneming waar nodig CBM voorzien. De keuze wordt bepaald op basis van de PREVENTIEPRINCIPES waarin ondermeer de voorkeur wordt gegeven aan collectieve bescherming i.p.v. persoonlijke bescherming.
- 4.2. Het plaatsen en/of wegnemen van CBM wordt geregeld IN SAMENSPRAAK met de coördinator. **Geplaatste CBM mogen NOOIT verwijderd worden zonder dat vervangende of definitieve beschermingen worden aangebracht.**
- 4.3. Elke op de bouwplaats vastgestelde gevaarlijke of ongezonde toestand moet onmiddellijk aan de coördinator gemeld worden.

5. ORDE EN NETHEID

- 5.1. Elke onderneming moet MINSTENS dagelijks zijn werkposten opkuisen en het afval afvoeren. De coördinator kan, op kosten van de onderneming die in gebreke blijft, de opdracht geven aan derden de werkposten op te ruimen.
- 5.2. De wegen, doorgangen en trappen moeten te allen tijde vrij zijn van obstakels en hindernissen. Soepele leidingen en kabels mogen de doorgang niet belemmeren. Kransen zijn een doorgang, dan worden zij beschermd tegen beschadiging.
- 5.3. Materialen moeten ordelijk en stabiel, beveiligd tegen weersinvloeden, in afspraak met de coördinator, in de voorziene zones gestapeld worden,

6. MILIEU

- 6.1. Het verbranden van afval is op de bouwplaats verboden.
- 6.2. Het verwijderen van afval en/of verpakkingen gebeurt volgens de procedure opgenomen in het veiligheidsplan.
- 6.3. Maatregelen dienen genomen te worden tegen bezoedeling van bodem, lucht en water.

7. BOUWPLAATSINRICHTING

- 7.1. Elke onderneming is verplicht voor zijn werknemers de wettelijk voorziene gezondheidsinrichtingen ter beschikking te stellen (C.A.O. van 10/02/2005) en deze dagelijks te onderhouden. Maaltijden mogen enkel in de daartoe voorziene inrichtingen worden gebruikt. In dit specifiek VGP is voorzien dat de sociale voorzieningen gecoördineerd geplaatst worden door 1 partij (zie specifieke preventiemaatregelen).
- 7.2. Het opstellen van werfburelen, refers, kleedkamers, sanitaire installaties, opslagplaatsen,... mag enkel in overleg met de coördinator gebeuren.

8. ELEKTRISCHE INSTALLATIE

- 8.1. De elektrische installatie zal door een erkend organisme gekeurd worden conform het A.R.E.I.. Elk defect moet ONMIDDELLIJK aan de coördinator gemeld worden.
- 8.2. Verdeelborden moeten steeds gesloten blijven. Het aansluiten kan enkel met aangepaste stekkers. Alle verbindingen (stekker/stopcontact) moeten geschikt zijn voor gebruik in vochtige omstandigheden, minimum IP44.
- 8.3. Kabels moeten steeds opgehangen en/of afgeschermd worden tegen mogelijke beschadiging en dienen afgerold te worden.
- 8.4. Elke onderneming staat zelf in voor de verlichting van haar werkposten. Deze verlichting moet uitgevoerd worden volgens de geldende wetgeving.

9. ARBEIDSMIDDELEN (machines, gereedschap, materieel,...)

- 9.1. Enkel elektrisch materieel conform het A.R.E.I. mag op de bouwplaats aanwezig zijn en aangesloten worden op de daartoe voorziene verdeelborden.
- 9.2. Elke onderneming moet zijn arbeidsmiddelen zodanig markeren dat ze identificeerbaar zijn. De identificatie moet beschreven worden in het VGP.
- 9.3. De arbeidsmiddelen moeten geschikt zijn voor het uit te voeren werk en regelmatig gekeurd door een bevoegd persoon zodat bij het gebruik de veiligheid en gezondheid steeds gewaarborgd zijn. Op vraag van de coördinator moeten de gebruiksaanwijzingen en veiligheids- en gezondheidsinstructies kunnen voorgelegd worden.
- 9.4. Bij gebruik van arbeidsmiddelen van derden is DE GEBRUIKER verantwoordelijk voor de veiligheid.
- 9.5. Heftoestellen
  - 9.5.1. Alle heftoestellen en hijs toebehoren, evenals grondverzetmachines die gebruikt worden om lasten te hijsen, die op de bouwplaats binnengebracht worden moeten voorzien zijn van een geldig keuringsattest.
  - 9.5.2. Een kopie van de keuringsattesten moet aan de coördinator overhandigd worden vooraleer de toestellen in gebruik te nemen. Bij ontstentenis ervan heeft de coördinator het recht de toestellen buiten dienst te stellen.
  - 9.5.3. Bij gebruik van meerdere heftoestellen met overlappende giek moet, in overleg met de coördinator, een gebruiksprocedure opgesteld worden.
- 9.6. Ladders zijn steeds in goede staat (zonder beschadigingen en stabiel) en uitgerust met aangepaste anti-slip voorzieningen. Zij worden opgesteld op een goede, stevige ondergrond. Zij worden steeds vastgemaakt wanneer zij dienst doen als toegangsladder of wanneer de ladder 25 of meer sporten telt.
- 9.7. Stellingen
  - 9.7.1. Elke stelling waar valgevaar is moet voorzien zijn van leuning, tussenleuning en plinten. De werkvloer moet aaneensluitend zijn d.w.z. zonder gevaarlijke ruimten tussen de planken en de leuning en voldoende stevig, rekening houdende met de lasten.
  - 9.7.2. De toegang tot de werkvloeren gebeurt door middel van trappen(torens) of ladders.
  - 9.7.3. Voor de ingebruikname en ten minste één maal per week wordt de stelling nagekeken door een bevoegde persoon van de onderneming.

- 9.7.4. Voor stellingen hoger dan 8 m of voor stellingen blootgesteld aan buitengewone krachten moeten de nodige berekeningsnota's voorgelegd worden aan de coördinator.
- 9.8. Binnenin gebouwen wordt er bij voorkeur niet gewerkt met toestellen met een verbrandingsmotor. Indien onmogelijk dient er voldoende ventilatie inclusief metingen te worden voorzien.

10. GEVAARLIJKE PRODUCTEN

- 10.1. Alle producten op de bouwplaats moeten reglementair geëtiketteerd zijn. Het gebruik van brandbare, toxische of andere gevaarlijke producten moet in het VGP vermeld staan.
- 10.2. Het stockeren van producten en verwijderen van de verpakking dient volgens de vigerende wetgeving en in afspraak met de coördinator te gebeuren.
- 10.3. Een kopie van de veiligheid- en gezondheidssteekkaart (chemische fiche) van de gebruikte producten moet aan de coördinator overhandigd worden. De steekkaart omvat ten minste:
- naam van de fabrikant
  - fysische eigenschappen
  - bijzondere kenmerken
  - gevaren/verschijnselen
  - preventie
  - blusstoffen/eerste hulp/evacuatie
- 10.4. Indien werken worden uitgevoerd waarbij schadelijke of hinderlijke dampen/gassen vrijkomen, moet dit gemeld worden in het VGP. Met de coördinator worden maatregelen afgesproken om de dampen/gassen op een doeltreffende manier af te voeren. (afzuiginstallatie...)

11. WERKEN MET OPEN VLAM

- 11.1. Voor de aanvang van werken met open vlam vraagt de onderneming aan de coördinator of een vuurvergunning vereist is.
- 11.2. Het behandelen van gasflessen gebeurt met de meeste zorg. Gasflessen die niet in gebruik zijn worden buiten het gebouw op een vaste plaats rechtop gestockeerd, vastgemaakt, voorzien van de beschermkop en beschermd tegen de zon.
- 11.3. De zuurstof- en brandgasflessen worden bij gebruik verticaal of schuin onder een hoek van minimum 35° geplaatst. Ze moeten gemonteerd zijn op een flessenkar. Op het einde van de dagtaak worden gasflessen dichtgedraaid en slangen en manometers ontspannen.
- 11.4. Bij werken met open vlam hoort een ABC-blusapparaat van minimum 6 kg.

INTENTIEVERKLARING:

Ondergetekende verklaart het bouwplaatsreglement ontvangen te hebben en de verantwoordelijkheid te zullen nemen om al zijn werknemers en onderaannemers die voor zijn rekening werken, te informeren over de inhoud.

Eveneens bevestigt ondergetekende de voorschriften van het bouwplaatsreglement duidelijk begrepen te hebben.

voor akkoord,
datum:

ondernemingshoofd

LANDMETEN > VEILIGHEID > ENERGIE

PROFESSOR DEWULFSTRAAT 188 T 057/33 27 18
8970 POPERINGE F 057/33 27 19

HR IEPEL 36.401 INFO@FEYSBVBA.BE
BTW BE 0457 199 602 WWW.FEYSBVBA.BE

Betreft: Advies coördinatie ontwerp ivm project 220528074 - bodemsaneringswerken - OVAM - Staatsbaan 183 - 9870 ZULTE

Advies coördinatie ontwerp

Algemeen

- Het veiligheids- en gezondheidsplan dient bij de prijsvragen gevoegd te worden zodat de inschrijvers kennis hebben van de te nemen preventiemaatregelen.
- In het bestek dient een post veiligheidsvoorzieningen te worden voorzien (code PM: Pro Memorie)
- In de bestekken dient te worden voorzien dat de werfinrichting (werfafsluitingen rondom, sanitaire voorzieningen conform CAO voor alle aannemers, ...) en CBM's (leuning, netten, ...) aanwezig blijven tot het einde van de werken en geplaatst worden door de aannemer saneringswerken.
- De veiligheidscoördinator ontwerp dient geraadpleegd te worden ter bespreking van het ontwerp. Bij ontstentenis van deze uitnodigingen wordt dit advies als aanvaard beschouwd.

Afbraak/grondwerken

- De destructieve asbestinventaris voor afbraak dient bij de prijsvragen gevoegd te worden zodat de inschrijvers kennis hebben waar asbest aanwezig is en ze dit conform de wetgeving kunnen verwijderen.
- Indien nog geen destructieve asbestinventaris voor afbraak is opgemaakt, dient nog een destructieve inventaris opgesteld te worden. Dit is steeds ten laste van de bouwheer.
- De ligging van de ondergrondse (nuts)leidingen moeten steeds opgevraagd (klip aanvragen) worden vooraleer aan te vangen met de grondwerken. Voor de leidingen op het privé dienen eventuele plannen opgevraagd te worden aan de betrokken eigenaars.

Terrein

- Hellende vlakken van meer dan 30% moeten van leuning voorzien worden conform de norm.
- Niveaunderschillen van meer dan 1 meter moeten van leuning voorzien worden conform de norm.
- Toezicht- of controleputten moeten visueel gemarkeerd zijn.

Toegankelijke verhardingen

- Alle toegankelijke verhardingen moeten uitgevoerd zijn in slipvrije materialen.
- Slikkers die zich in de rijweg bevinden moeten opengaan tegen de rijrichting in.
- Verkeersborden moeten voorzien worden van reflecterende folie en dubbel omgeplooid rond volgens type verkeer.

Bepantingen

- Alle bepantingen langsheen toegankelijke zones moeten van het type doornvrij zijn.
- Alle groenzones moeten toegankelijk zijn voor onderhoud.
- Groenzones die niet vrij toegankelijk zijn moeten aangeduid zijn.

Opgemaakt te Poperinge op 18 mei 2022 en overgemaakt aan bouwheer en ontwerper,

Ing. Bart Feys